

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi jakolain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksen pääasiallisena tarkoituksena on yksinkertaistaa ja nopeuttaa maanmittaustoimituksissa noudatettavaa menettelyä ja alentaa toimituksista johtuvia kustannuksia. Tässä tarkoituksessa ehdotetaan tarkistettavaksi lähinnä maanmittaustoimituksissa noudatettavia menettelytapoja koskevia jakolain säännöksiä.

Maanmittaustoimituksessa laadittavien asiakirjojen valmistamista koskevat säännökset olisivat nykyistä joustavammat.

Alueiden liittämisedellytyksiä valtion metsämaahan ja pakkolunastusyksikköön ehdotetaan väljennettäväksi ja toimituskohtaiset palstojen lukumäärää koskevat rajoitukset poistet-

taviksi. Esitykseen sisältyy myös toimituksen kestäessä tehtäviä valituksia, kiinnityksen haltijan suostumusta ja toimitusmenettelyä koskevien säännösten tarkistuksia sekä säännöstarkeituksia, jotka ovat tarpeen tehtävien uudelleen järjestelemiseksi maanmittaustointojen ja kartasto- ja tietopalvelutoimistojen välillä maanmittauslaitoksessa toteutetun organisatiomuutoksen vuoksi. Lisäksi jakolakiin ehdotetaan otettavaksi säännökset lopetetussa toimituksessa olevan virheen korjaamisesta.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan heti sen tultua hyväksytyksi ja vahvistetuksi.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Jakolaki (604/51) on annettu vuonna 1951. Laki on näin ollen jo lähes 40 vuotta vanha. Sen säätämisen jälkeen yhteiskunta on monessa suhteessa muuttunut. Erityisesti teknologian hyödyntämismahdollisuudet ovat voimakkaasti lisääntyneet viimeisen kymmenen vuoden kuluessa. Kun nykyistä jakolainsäädäntöä valmisteltiin, automaattisen tietojenkäsittelyn ja nykyään tavanomaisessa käytössä olevien mitausvälineiden ja muiden teknisten apuvälineiden käyttömahdollisuus ei ollut näköpiirissä. Tämän johdosta monet jakolain erityisesti toimitusmenettelyyn liittyvät säännökset ovat käyneet vanhentuneiksi ja nykyolojen kannalta epätarkoituksenmukaisiksi.

Jakolakiin on tehty sekä 1970-luvulla että 1980-luvulla useita muutoksia, joilla laki on pyritty saattamaan nykyajan tarpeita vastaa-

vaksi. Toimitusmenettelyn kannalta merkittävimmät muutokset on tehty vuosina 1972, 1975 ja 1984. Yhteisiä alueita, yleiseen tarpeeseen erotettuja alueita ja erityisiä etuuksia, kiinteistöjen ulottuvuutta ja kiinteistöjaotusta koskevien riitojen ja epäselvyyksien ratkaisemista sekä toimituksen tarkastusta koskevia säännöksiä on viimeksi tarkistettu vuosina 1986 ja 1988 tehdyillä lainmuutoksilla.

Tehdyissä muutoksissa ei kuitenkaan vielä otettu riittävästi huomioon tuotanto- ja toimintoautomaation hyväksikäytön lisäämismahdollisuuksia eikä tästä johtuvaa työn rationalisointimahdollisuutta. Erityisesti maastotöiden tekemisessä ja toimitusasiakirjojen valmistamisessa uuden teknologian nykyistä tehokkaamman hyödyntämisen esteenä ovat nykyiseen lakiin sisältyvät yksityiskohtaiset menettelysäännökset. Lakiin sisältyy myös sellaisia tilojen palstalukua ja alueiden liittämistä koskevia rajoituksia, jotka kiinteistöjärjestelmän ja rekis-

terilaitoksen kehittymisen vuoksi ovat tulleet tarpeettomiksi.

Vuoden 1988 lainmuutoksella kevennettiin maanmittaustoimitusten tarkastamista siten, että tarkastuksen kohteena on vain toimituksen rekisteröimiskelpoisuus. Tästäkin tarkastuksesta ehdotetaan luovuttavaksi. Nykyään tarkastusmenettelyyn liittyvän virheen korjaamismenettelyn korvaisi yleinen lopetetus toimituksessa havaitun virheen korjaamismenettely.

Inhimillisistä tekijöistä johtuen toimitusten suorittamisessa sattuu toisinaan virheitä. Virheen korjaamisen kannalta on merkitystä sillä, havaitaanko virhe toimituksen kestäessä vai vasta toimituksen lopettamisen jälkeen. Jos virhe havaitaan toimituksen kestäessä, se voidaan korjata käsittelemällä asia uudelleen toimituksessa.

Lopetudessa mutta vielä lainvoimaa vailla olevassa toimituksessa havaittu selvä virhe tulisi voida korjata joustavaa menettelyä käyttäen. Lakiin olisikin lisättävä tällaista korjaamismenettelyä koskevat säännökset.

Voimassa olevan lain mukaan kaikkien toimitusasiakirjojen tulee olla valmiina toimituksen loppukokouksessa. Säännöksestä seuraa, että niissä maanmittaustoimituksissa, joissa toimituksen suorittaminen vaatii vain yhden kokouksen pitämisen, asiakirjat on valmistettava toimituspaikalla, tai toimituksen käsittely on siirrettävä, kunnes asiakirjat on tehty. Vasta sen jälkeen voidaan pitää loppukokous. Asiakirjat voidaan nykyään enenevässä määrin valmistaa atk:ta ja toimistoautomaatiota hyväksi käyttäen. Kun toimituskokoukset kuitenkin pidetään pääosin toimituspaikalla, ei tarvittavia teknisiä apuvälineitä ole käytettävissä.

Asiakirjojen valmistaminen kokouksen aikana aiheuttaa asianosaisille tarpeetonta odottamista ja loppukokouksen lykkääminen puolestaan lisää kustannuksia. Lisäksi maanmittaushenkilöstön töiden tarkoituksenmukainen järjestely vaikeutuu. Tämän vuoksi esityksessä ehdotetaan, että pöytäkirja ja muut toimitusasiakirjat voitaisiin tehdä valmiiksi loppukokouksen jälkeen toimituksessa tehtyjen ja asianosaisille esitettyjen ratkaisujen perusteella.

Jakolakiin, maanmittausmaksusta annettuun lakiin (320/72) ja eräisiin muihin lakeihin sisältyy säännöksiä, joiden mukaan toimituskustannukset kokonaan tai osaksi maksetaan valtion varoista tai jätetään perimättä asianosaisilta silloin, kun yleinen etu vaatii toimituksen suorittamista taikka toimitus on tarpeen viran-

omaisen toimenpiteen tai virheellisen menettelyn vuoksi. Toimituskustannukset koostuvat toisaalta valtiolle tai kunnalle perittävästä maanmittausmaksusta ja toisaalta apumiehille, asiantuntijoille ja uskotuille miehille maksettavista palkkioista ja korvauksista, maastotöitä varten tarpeellisista tarvikkeista johtuvista menoista, kokoustilojen vuokrista ja muista vastaavista menoista eli niin sanotuista toimitusmenoista. Toimituskustannusten maksamiselle valtion varoista tai niiden perimättä jättämiselle on sama peruste sekä maanmittausmaksun että toimitusmenojen osalta. Tämän vuoksi lakiin ehdotetaan otettavaksi yleissäännös siitä, että siltä osin kuin toimituksesta ei peritä maanmittausmaksua myös vastaava osuus toimitusmenoista jätettäisiin valtion tai kunnan lopulliseksi menoksi.

Menettelyn yksinkertaistamiseksi, tiedonkulun nopeuttamiseksi ja toiminnan rationalisoidumiseksi ehdotetaan, että kutsukirjeillä tiedottamisessa luovutaan kirjeiden kirjaamisesta ja että julkista asiamiestä koskevat säännökset poistetaan. Edelleen ehdotetaan, että säännöksistä poistetaan toimituskohtaiset tilan palstojen lukumäärää koskevat yksityiskohtaiset rajoitukset. Rationalisointiin ja toimitusten jouduttamiseen tähtäävät myös ehdotukset siitä, että yhteisen alueen lohkomisen yhteydessä ei enää vaadittaisi kiinnityksen haltijan suostumusta sekä että toimituksen yhteydessä suoritetusta rajankäynnistä tai tilusvaihdosta taikka näiden suorittamista koskevan vaatimuksen hylkäämistä koskevasta päätöksestä saadaan valittaa joko toimituksen kestäessä tai toimituksen loputtua sen mukaan kuin toimitusinsinööri harkitsee toimituksen suorittamisen kannalta tarkoituksenmukaiseksi.

Edellä mainittujen muutosten ja lisäysten lisäksi lakiin ehdotetaan tehtäväksi eräitä lähinnä teknisluonteisia tarkistuksia ja lisäyksiä.

Kaiken kaikkiaan esitykseen sisältyvien muutosten tarkoituksena on toimitusmenettelyn yksinkertaistaminen ja tehostaminen. Esitys ei sen sijaan sisällä merkittäviä muutoksia jakolain aineelliseen sisältöön.

2. Esityksen organisatoriset ja taloudelliset vaikutukset

Esityksen toteuttaminen ei edellytä organisaatiomuutoksia eikä toteuttamisella olisi saannottavaa valtiontaloudellista vaikutusta.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

51, 52, 55 ja 106 §. Lain 51 §:ssä on säännös siitä, että kaikesta toimituksessa tapahtuneesta on pidettävä pöytäkirjaa. Pöytäkirjaan tehtävistä merkinnöistä on säännöksiä 52 §:n 1 momentissa ja 55 §:ssä.

Pöytäkirjan ja muiden toimitusasiakirjojen tarkoituksena on osoittaa, miten toimitus on tehty ja mihin seikkoihin toimituksen lopputulos perustuu. Erityisesti silloin, kun toimituksesta valitetaan, on valituksen käsittelemiseksi tärkeää, että toimitusasiakirjoista ilmenevät kaikki toimituksen kannalta merkitykselliset seikat. Toisaalta olisi vältettävä samojen asioiden kirjaamista useaan asiakirjaan.

Edellä sanotun perusteella ehdotetaan 51 §:ää tarkistettavaksi siten, että pöytäkirjaan merkittäisiin toimituksen kannalta merkittävät seikat, kuten asianosaisten vaatimukset ja muiden lausumien sisältö, sopimukset ja toimitusmiesten ratkaisut siltä osin kuin ne eivät sisälly muuhun toimitusasiakirjaan. Niinpä esimerkiksi arviointien perusteet voisivat ilmetä asianomaisista arviokirjoista, samoin kuin asianosaisten korvausvaatimukset ja lausumat hänen jättämistään kirjallisista selvityksistä.

Kun ehdotetun 51 §:n mukaiset pöytäkirjaan tehtävät merkinnät kattavat myös 52 §:n 1 momentissa ja 55 §:ssä mainitut tapaukset, voidaan 52 §:n 1 momenttia tältä osin tarkistaa ja 55 § kumota.

Nykyisin pöytäkirjan ja muiden asiakirjojen allekirjoittamisesta ei ole laissa säännöksiä muilta osin kuin 106 §:n 2 momentissa mainitun nautintaselitelmän osalta. Tämän vuoksi on katsottu, että kaikkien toimitusmiesten on allekirjoitettava pöytäkirja ja eräitä muita toimitusasiakirjoja.

Toimitusinsinöörin tehtävänä on toimituksen johtaminen ja siten toimituskokousten puheenjohtajana toimiminen sekä pöytäkirjan pitäminen. Tämän vuoksi ehdotetaan 51 §:ssä säädettäväksi, että toimitusasiakirjat allekirjoittaa toimitusinsinööri. Tämän johdosta ehdotetaan 106 §:n 2 momentti kumottavaksi tarpeettomana.

51 a ja 172 §. Asianosaiselle on tärkeää, että hän saa heti tietää toimituksessa tehdyt toimitusmiesten ratkaisut ja asianosaisten sopimuk-

set. Tällöin hän voi harkita ratkaisun oikeellisuutta ja sitä, onko hänen etujensa valvomiseksi tarpeellista hakea muutosta ratkaisuun. Voimassa olevan lain 172 §:n säännöksen mukaan toimituksen loppukokouksessa on pidettävä asianosaisten nähtävillä kartta ja muut asiakirjat ja annettava heille tietoja toimituksesta ja sen suorittamisesta. Sen sijaan laissa ei ole nimenomaista säännöstä tehtyjen ratkaisujen ja sopimusten esittämisestä asianosaisille toimituksen kestäessä. Tämän vuoksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 51 a §, jossa olisivat yleissäännökset ratkaisujen ja sopimusten esittämisestä asianosaisille sekä siitä, miten asiakirjojen tulisi olla asianosaisten saatavilla.

Edellä sanotun perusteella uuden 51 a §:n 1 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan asianosaisille on esitettävä toimituksessa tehdyt ratkaisut ja sopimukset.

Nykyisen 172 §:n säännöksestä johtuu, että pöytäkirjan ja muiden asiakirjojen tulisi olla valmiina loppukokouksessa. Tästä vaatimuksesta kiinni pitäminen johtaa monessa tapauksessa yhden ylimääräisen kokouksen pitämiseen ja siitä aiheutuviin lisäkustannuksiin sekä vaikeuttaa huomattavasti automaattisen tietojenkäsittelyn ja toimistoautomaation hyväksi käyttöä toimitusasiakirjojen valmistuksessa. Käytännössä on jo nykyään jouduttu menettelemään siten, että eräät asiakirjat on esitetty asianosaisille sisällöllisesti oikeina, mutta puhtaaksikirjoittamattomina.

Kun asianosaisille toimituskokouksessa selostetaan tehdyt ratkaisut, ei ole välttämätöntä, että pöytäkirjat ja muut asiakirjat ovat jo kokouksessa puhteeksikirjoitettuna. Uuden tekniikan hyödyntäminen toimitusten suorittamisessa edellyttää sitä, että asiakirjojen viimeistely tehdään maanmittaustoimistoissa. Myös asianosaisten kannalta on eduksi, että toimitusasiakirjat on laadittu teknisesti mahdollisimman hyviksi. Tämän vuoksi ehdotetaan, että toimitusasiakirjat voitaisiin viimeistellä 14 päivän kuluessa asianomaisesta kokouksesta. Jos asianosainen ei tarvitse asiakirjoja kiireellisesti, viimeistelyaika voisi olla pitempikin. Asiaa koskevat säännökset ehdotetaan otettavaksi pykälän 2 ja 3 momenttiin.

Ehdotetun 51 a §:n vuoksi ehdotetaan 172 § kumottavaksi.

58 ja 75 §. Lain 58 §:n 1 momentin mukaan sellaista toimitusta, johon määräys on annettu asianosaisen sitä hakematta, ei saa peruuttaa ilman maanmittaushallituksen lupaa.

Säännöksessä tarkoitetut toimitukset tulevat vireille siten, että maanmittaustoimisto antaa määräyksen toimituksen suorittamiseen, milloin jokin viranomainen on asianomaisen säännöksen nojalla tehnyt siitä esityksen tai määrännyt toimituksen pantavaksi vireille. Jos toimitusmääräys on annettu muun viranomaisen kuin maanmittaushallituksen aloitteesta, niin tällöin samalla viranomaisella tulisi olla oikeus vaatia toimitusmääräyksen peruuttamista. Juuri kyseisellä viranomaisella on parhaat edellytykset harkita, onko toimituksen suorittaminen esimerkiksi olosuhteiden muuttumisen vuoksi enää tarkoituksenmukaista. Momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tätä tarkoittava muutos.

Lain 58 §:n 2 momentin mukaan maanmittaustoimitus on jätettävä sikseen, jos toimituksen hakija jää saapumatta alkukokoukseen laillista estettä ilmoittamatta eikä kukaan sellainen asianosainen, joka olisi voinut itse panna toimituksen vireille, vaadi sen suorittamista.

Tahtonsa toimituksen suorittamiseen hakija on ilmaissut kirjallisessa toimitushakemuksessaan. Kun 346 §:n säännöksen mukaan toimitusinsinööri voi hankkia tarpeelliset apumiehet, maastotöitä varten tarpeelliset tarvikkeet sekä kokous- ja työtilat, ei sen enempää hakijan kuin muunkaan asianosaisen myötävaikuttamista toimituksen etenemiseen toimitushakemuksen jättämisen jälkeen tarvita kaikissa toimituksissa. Varsinkin sellaisissa lohkomisissa, joissa maastotyöt tehdään 184 §:n 2 momentin mukaisesti ennen alkukokousta asianosaisten läsnäollessa, tulee toimituskokouksessa hyvin harvoin esille sellaisia asioita, jotka vaältämättä vaatisivat hakijan läsnäoloa. Vaatimus toimituksen hakijan läsnäolosta alkukokouksessa, jotta toimitus suoritettaisiin, on näissä tapauksissa erityisen kohtuuton. Hakijan itsensä harkintaan jäisi, katsooko hän läsnäolonsa toimituskokouksessa tarpeelliseksi etujensa valvomiseksi. Niissä tilanteissa, joissa hakija ei ole toimituksen alkukokouksessa paikalla, vaikka jonkin asian ratkaiseminen vaatisi hänen läsnäoloaan, toimitusinsinööri voi siirtää toimituksen käsittelyn lisäselvityksen hankkimista varten.

Edellä sanotun perusteella ehdotetaan, että toimitus suoritettaisiin toimitushakemuksen perusteella, vaikka hakija ei olisikaan alkuko-

kouksessa paikalla. Tällöin on kuitenkin edellytettävä, että toimituksesta on tiedotettu säädetyllä tavalla. Lain 58 §:n 2 momenttiin ja 75 §:ään on tehty tätä tarkoittavat muutosehdotukset. Viitaten siihen, mitä jäljempänä 73, 316, 320 ja 321 §:ää koskeissa perusteluissa on sanottu, 75 §:stä ehdotetaan poistettavaksi julkista asiamiestä koskeva maininta.

70 §. Pykälän 2 momentin säännökset koskevat kutsukirjeen toimittamista asianosaisille siinä tapauksessa, että toimitus koskee yhteistä aluetta taikka kahden tai useamman yhteisesti omistamaa kiinteistöä tai määräalaa. Nykyisen säännöksen mukaan riittää, kun kutsukirje lähetetään yhdelle osakkaista tai kiinteistön omistajista, jollei kysymys ole yhteisen alueen tai kiinteistön jaosta.

Sellaisessa jaon täydentämisessä, jossa ratkaistaan, mihin kiinteistöön jokin alue kuuluu taikka millä kiinteistöillä on osuus yhteiseen alueeseen tai mikä on yhteisalueosuuden suuruus, osakkaiden edut joutuvat usein keskenään ristiriitaan. Tämän vuoksi sanotunlaisesta jaon täydentämistoimituksesta tulisi tiedottaa kuten jaosta. Momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tätä tarkoittava tarkennus. Samalla momentin säännöstä ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että toimituksen koskiessa koko yhteistä aluetta kutsukirje toimitettaisiin osakaskunnalle noudattaen uuden yhteisaluelain (758/89) 26 §:ssä säädettyä menettelyä.

Pykälän 3 momentissa on säännös siitä, että toimituksen alkukokouksen tiedottamista koskeva kutsukirje on lähetettävä asianosaiselle kirjattuna. Kirjeen lähettäminen tavallisena kirjeenä nopeuttaisi sen saapumista asianosaiselle ja vähentäisi asianosaiselle aiheutuvaa vaivaa ja hankaluutta, kun hänen ei tarvitsisi noutaa kirjettä postista. Lisäksi menettely alentaisi tiedottamisen kustannuksia. Kirje toimitetaan perille nykyisin yhtä varmasti tavallisena kirjeenä kuin kirjattunakin, joten tiedottamisen luotettavuus ei huonone, vaikka kutsukirje lähetettäisiin kirjaamattomana.

Myöskään tiedottamisen toteamisen kannalta ei ole merkitystä, onko kirje lähetetty kirjaamattomana vai kirjattuna, koska toimitusinsinöörin asiana on pitää luetteloa lähetetyistä kutsukirjeistä. Niinpä ehdotetaan momentin säännöstä muutettavaksi siten, että kirjattu kutsukirje korvataan kirjaamattomalla kirjeellä. Edelleen ehdotetaan, että myös muuta kirjeen perille toimittamistapaa kuin postin välitystä voitaisiin käyttää. Kysymykseen voisi

tulla esimerkiksi nykyään jo laajassa käytössä oleva telefax-laitteen avulla tapahtuva kirjeen lähettäminen.

73, 316, 320, 321 §. Pykälissä ovat erityissäännökset toimituksen tiedottamisesta valtion ja kirkon viranomaisille sekä julkisesta asiamiehestä.

Julkisella asiamiehellä tarkoitetaan valtion tai kirkon viranomaisen toimitukseen edustajakseen määräämää henkilöä.

Lain 73 §:n mukaan valtion tai seurakunnan omistamaa tai hallitsemaa tilaa taikka maa- tai vesialuetta koskevasta toimituksesta on toimitusinsinöörin vähintään kahta viikkoa ennen ilmoitettava toimituksen alkamisen aika ja paikka sille viranomaisasiamiehelle, jonka hoidossa tai valvonnassa olevaa tilaa tai aluetta toimitus koskee. Tällöin asianomaisen viranomaisen tehtävänä on määrätä edustajansa kyseiseen toimitukseen.

Vuonna 1984 lain 70 §:ään tehdyn muutoksen mukaan toimitusinsinöörin on tiedotettava toimituksen alkukokouksesta asianosaisille 14 päivää ennen kokousta lähetettävällä kutsukirjeellä. Tämä säännös koskee niin yksityishenkilöille kuin viranomaisasiamiehille tiedottamista. Näin ollen 73 §:n erityissäännös siinä mainituille viranomaisille tiedottamisesta on tarpeeton, minkä vuoksi pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

Lain 316 §:ssä on säännös julkisen asiamiehen merkitsemisestä toimituksesta annettavaan valitusosoitukseen ja 320 §:ssä säännös maaoikeuden istunnon tiedottamisesta kirjeellä julkiselle asiamiehelle. Kun valtio ja seurakunta ovat edellä sanotun mukaisesti rinnastettavissa muihin asianosaisiin, ehdotetaan 316 ja 320 §:stä poistettavaksi julkista asiamiestä koskevat maininnat. Ehdotetun muutoksen johdosta tulisi myös 321 §:stä poistaa julkista asiamiestä koskeva maininta.

Tiedottamisen tehostamiseksi ehdotetaan lisäksi 320 §:ää muutettavaksi siten, että tiedottaminen maanmittauskonttorille poistetaan tarpeettomana ja kuulutuksen julkaisemisesta kunnan ilmoitustaululla luovutaan ja sen sijaan ilmoituskirje lähetetään paitsi valittajalle, myös muulle toimituksen asianosaiselle, jonka oikeutta valitus koskee tai joka on ilmoittamista pyytänyt. Tällöin ilmoituskirje olisi lähetettävä esimerkiksi rajanaapurille, kun valitus koskee toimituksessa määrättyä rajan paikkaa. Edelleen viimeksi mainittua pykälää ehdotetaan

muutettavaksi yhdenmukaisesti 70 §:n kanssa siten, että ilmoituskirjeet voidaan lähettää kirjaamattomina.

89 §. Pykälässä ovat säännökset jaettavan alueen piirirajan käynnistä. Pääsäännön mukaan ennestään käymätön tai epävarma piiriraja on rajankäynnillä määrättävä. Pykälän 2 momentissa on kuitenkin säännös, jonka mukaan tietyissä tapauksissa vähäarvoinen yhteiseen vesijättöön tai vesialueeseen rajoittuvan jaettavan alueen piiriraja voidaan jättää rajankäynnillä määräämättä.

Jaettavan alueen ennestään käymättömän tai epävarman rajan käymättä jättäminen jaon yhteydessä on omiaan aiheuttamaan epäselvyyttä rantakiinteistöjen ulottuvuuden suhteen. Varsinkin rantarakentamisen lisääntyttä on syntynyt tilanteita, joissa rajan paikan epäselvyyden vuoksi on rakennus tullut sijoitetuksi osittain tai jopa kokonaan yhteiselle vesijättöalueelle, eikä rakennuksen omistajan omistamalle alueelle.

Tällainen tilanne on oikeudellisesti varsin ongelmallinen. Kiinteistöjärjestelmän selvyys ja luotettavuus vaativat, että kaikkien rekisteriyksiköiden rajat ovat selvät. Tämän vuoksi 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi.

95 ja 96 §. Pykälissä ovat säännökset jakotoimituksen jatkamisesta ja jaossa suoritettavista tehtävistä silloin, kun jaon yhteydessä on tehty piirirajankäynti tai tilusvaihto taikka päätös, jolla piirirajankäynti on julistettu tarpeettomaksi. Edelleen 96 §:ssä on säännös siitä, että eräiden jakotoimitusten yhteydessä piirirajankäynti ja vapaaehtoinen tilusvaihto voidaan tietyin edellytyksin saattaa loppuun muun toimituksen kanssa samalla kertaa.

Kun edellä sanotuista seikoista ehdotetaan otettavaksi yleiset, kaikkia toimituksia koskevat säännökset 312 §:ään, ehdotetaan pykälät kumottaviksi tarpeettomina.

126, 140, 189, 211, 251 ja 307 §. Yleissäännös jaossa tai muussa toimituksessa muodostettavalle tai tilusten osalta uudelleen järjesteltävänä olevalle tilalle annettavien palstojen lukumäärästä on 126 §:n 1 momentissa. Yksityiskohtaiset säännökset palstojen enimmäismääristä vaikeuttavat tarpeettomasti toimitusten suorittamista. Syynä näiden yksityiskohtaisten säännösten antamiseen lienee aikanaan ollut tarve koota tilojen tiluksia suuremmiksi palstoiksi. Yleissäännös on kuitenkin riittävä mahdollistamaan tarkoituksenmukaisen tilussijoituksen aikaansaamisen kussakin yksittäistapauksessa.

Tämän vuoksi 126 §:n 2 ja 3 momentti ehdotetaan kumottaviksi. Momenttien kumoamisen johdosta ehdotetaan kumottaviksi myös 140 ja 189 § ja 307 §:n 5 momentti sekä muutettaviksi 211 §:n 2 momentti ja 251 §.

141 §. Pykälässä on säännös siitä, että maanmittauskonttori voi määrätä jakoehdotuksen alistettavaksi tarkastettavakseen ennen kuin se esitetään asianosaisille.

Toimitusmiesten tulee voida tehdä toimitusta koskevat päätökset itsenäisesti ilman, että kiinteistörekisterin pitäjänä toimivalla maanmittauskonttorilla on oikeutta puuttua ratkaisujen sisältöön. Tämän periaatteen mukaisesti vuonna 1988 muutettiin toimituksen tarkastamista koskevia säännöksiä siten, ettei maanmittauskonttori voi enää puuttua tarkastuksessaan toimitusmiesten tekemien päätöksiin asialliseen sisältöön.

Pykälässä oleva jakoehdotuksen tarkastettavaksi alistamista koskeva säännös on selvästi ristiriidassa edellä sanotun periaatteen kanssa. Tämän vuoksi pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

141 a, 174, 175, 194, 196, 256 ja 326 §. Pykälissä ovat säännökset maanmittaustoimitusten tarkastamisesta. Järjestelmä on sellainen, että ennen toimituksen merkitsemistä kiinteistörekisteriin se on tarkastettava. Aikaisemmin tarkastuksessa selvitettiin samat kysymykset kuin varsinaisessa maanmittaustoimituksessa. Nykyisin tarkastuksessa tutkitaan vain se, että toimitus täyttää tilajärjestelmän ja rekisterilaitoksen selville ja luotettavuudelle asetettavat vaatimukset. Käytännössä tämä merkitsee sen seikan selvittämistä, onko toimituksen kiinteistörekisteriin merkitsemiselle olemassa mitään rekisteriteknisiä esteitä. Toimituksen asiallista lopputulosta tarkastuksessa ei käsitellä.

Tarkastuksen merkitys on siinä, että se paljastaa toimitusasiakirjoissa olevat luonteeltaan tekniset virheet. Nämä virheet voidaan korjata, kun toimitus tarkastuksen johdosta palautetaan toimitusinsinööreille.

Palautuksen johdosta toimitusasiakirjoihin tehtävät korjaukset vastaavat luonteeltaan hallintomenettelylain (598/82) 27 §:ssä tarkoitettua kirjoitusvirheen korjaamista.

Tässä esityksessä ehdotetaan jakolakiin otettavaksi vastaavat asiavirheen ja kirjoitusvirheen korjaamista koskevat säännökset, kuin hallintomenettelylaissa jo on. Jos toimitusta rekisteröitäessä rekisterinpitäjä havaitsee rekisterin kannalta merkitykselliset virheet, virheet

voidaan korjata ehdotetun virheen korjaamismenettelyn avulla. Näin ollen ei tarvita erityistä toimitusten tarkastusmenettelyä, jossa toimitus hyväksytään ja jossa tehdyn hyväksymisen perusteella toimitus merkitään kiinteistörekisteriin tai maarekisteriin.

Edellä sanotun perusteella ehdotetaan 174 ja 326 § kumottavaksi sekä 141 a §, 175 §:n 1 momentti sekä 194, 196 § ja 256 §:n 3 momentti muutettaviksi siten, että maininnat tarkastuksesta poistetaan.

142, 188 ja 226 §. Lain 142 §:ssä ovat säännökset jakorajojen käymisestä ja pyykittämisestä. Vastaavat lohkomisrajojen käymistä ja pyykittämistä koskevat säännökset ovat 188 §:ssä. Rajankäynnin yhteydessä tapahtuvaa rajan käymistä ja maastoon merkitsemistä koskevat säännökset ovat puolestaan 226 §:ssä. Kaikissa mainituissa pykälissä säädetään näin ollen samasta asiasta, mutta eri tilanteiden varalta.

Kyseisten säännösten mukaan rajojen käymisen yhteydessä rajat on luonnollisia rajoja lukuunottamatta aina pyykittävä maastoon. Pyykittämisen tarkoituksena on, että rajat voidaan maastossa todeta ja niiden paikka määrittää uudelleen rajamerkkien avulla, jos rajoista syntyy myöhemmin epäselvyyttä.

Yhtenäiseen koordinaatistoon perustuvaa tarkkamittausta käytettäessä rajapisteiden paikat voidaan määrittää koordinaattien avulla hyvin tarkasti. Jos rajasta syntyy myöhemmin epäselvyyttä, rajapisteiden paikat voidaan koordinaattien perusteella määrittää maastossa uudelleen. Yksityiskohtaisten kaavojen alueella usein toistuvastikin suoritettavien kunnallisteknisten töiden yhteydessä maastoon rakennetut rajamerkit useasti liikkuvat tai katoavat. Näin ollen rakennetut rajamerkit eivät aina täytä sitä tehtävää, johon ne on tarkoitettu. Tämän vuoksi ehdotetaan, että asemakaavan ja rakennuskaavan alueilla ei olisi tarpeen rakentaa rajamerkkejä, jollei asianomaisen rekisteriyrityksen omistaja tai haltija sitä vaadi. Erityisestä syystä voitaisiin raja jättää maastoon merkitsemättä myös muualla kuin mainittujen kaavojen alueella. Tällainen tilanne voi esimerkiksi olla sellaisella rantakaava-alueella, jossa on korttelimuotoista taaja-asutusta ja mittaus suoritetaan yhtenäiskoordinaatistossa. Edelleen vesialueen rajan paikan osoittaminen varsinkin isolla selällä tai yleistä vettä vastaan on monesti hyvin vaikeaa ja jopa epäluotettavaa rajamerkkien avulla. Niinpä vedessä olevien

rajojen osoittamiseksi riittää yleensä merkintä toimituskartalla ja etenkin silloin, kun rajapisteille voidaan lisäksi määrittää koordinaatit. Myös selvän luonnollisen rajan maastoon merkitseminen on yleensä tarpeetonta.

Sanotuin perustein 142 §:n säännöstä ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että siihen otetaan säännökset siitä, milloin jakoraja voidaan jättää maastoon merkitsemättä.

Kun rajojen maastoon merkitsemistä koskevien säännösten tulisi olla kaikkien toimitusten osalta yhdenmukaiset, ehdotetaan 188 §:n 1 momenttia muutettavaksi siten, että siitä poistetaan lohkomisrajan pyykittämistä koskeva erityissäännös, jolloin lohkomisessa tulisivat 194 §:n nojalla sovellettaviksi 142 §:n rajan merkitsemistä koskevat yleissäännökset. Lisäksi 188 §:n 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistetaan viittaus kumotavaksi ehdotettuun 89 §:n 2 momenttiin.

Samoin ehdotetaan 226 §:ää muutettavaksi siten, että myös rajankäyntitoimituksessa tulisivat 228 §:n nojalla sovellettaviksi 142 §:n säännökset.

Jakolain viittaussäännöksistä johtuu, että edellä ehdotettujen muutosten toteuttamisen jälkeen kaikissa toimituksissa sovellettaisiin niin uusien kuin ennestään olevien rajojen osalta samoja rajojen maastoon merkitsemistä koskevia säännöksiä.

182 §. Pykälän 3 momentissa on säädetty muun muassa yhteisen alueen erottamiseen vaadittavasta kiinnityksen haltijan suostumuksesta.

Kiinnityksen haltijan suostumus vaaditaan, jos erotettavan yhteisen alueen summittain laskettu jyvitysarvo on yli kolme prosenttia niiden tilojen yhteenlasketusta summittaisesta jyvitysarvosta, joista erottaminen tapahtuu. Lain 201 §:n mukaan yhteisen alueen osakastilojen kiinnitykset kohdistuvat lohkomisen jälkeen yhteisestä alueesta tai sen osasta muodotettuun tilaan samassa suhteessa kuin osakastiloilla on ollut osuutta yhteiseen alueeseen.

Kiinnityksen haltijan oikeus ei huonone yhteisen alueen tilaksi lohkomisen johdosta. Eräissä tapauksissa kiinnitysvakuus jopa paranee sen vuoksi, että erillisen tilan arvo on suurempi kuin sitä vastaavan yhteisen alueen. Tämän vuoksi 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi niin, että yhteisen alueen tilaksi lohkomiseen ei enää tarvittaisi kiinnityksen haltijan suostumusta.

193 §. Pykälässä ovat säännökset lohkomis-

essa laadittavista asiakirjoista. Voimassa olevien säännösten mukaan lohkomisessa on aina laadittava pöytäkirja, kartta ja lohkomiskirja. Lisäksi lohkomisessa on tarpeen mukaan laadittava nautintaselitelmä sekä arviokirjoja.

Lohkomiskirjan tarkoituksena on osoittaa, miten lohkomisessa on tilat muodostettu. Lainhuutoa haettaessa lohkomiskirjalla selvitetään uusien tilojen osalta lainhuudatuksesta ja kiinteistösaannon moittimisajasta annetun lain 10 §:ssä (671/79) tarkoitetut tiedot.

Lohkomiskirjan sisältämät tiedot voidaan sisällyttää myös pöytäkirjaan, joka voidaan vastaisuudessa laatia myös toimistoautomaatiota hyväksi käyttäen. Erillisen lohkomiskirjan laatiminen aiheuttaa varsinkin yksinkertaisissa toimituksissa tarpeetonta lisätyötä. Niinpä ehdotetaan, että tilojen muodostaminen lohkomisessa voitaisiin esittää vaihtoehtoisesti myös pöytäkirjassa, jolloin erillinen lohkomiskirja voitaisiin jättää laatimatta.

Nautintaselitelmässä esitetään tilan tilukset tiluskuvioittain pinta-alan ja jyvitysarvon mukaan. Kun lohkomisessa ei enää suoriteta kuviokohtaista jyvitystä, vaan määritetään 192 §:n mukainen tilakohtainen kokonaisjyvitysarvo, ei nautintaselitelmän laatiminen lohkomisessa ole tarpeen. Tämän vuoksi pykälästä tulisi poistaa maininta nautintaselitelmästä.

Lohkomisessa on 194 §:n mukaan noudatettava muun muassa siirtokustannusten ja tilien osalta, mitä niistä jakotoimitusten osalta on säädetty. Siten pykälässä oleva maininta arviokirjan laatimisesta, korvauksista ja siirtokustannuksista tulisi poistaa tarpeettomana.

Pykälään ehdotetaan tehtäväksi laadittavien asiakirjojen osalta edellä tarkoitetut muutokset. Lisäksi pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös kartta laadittaisiin tarpeen mukaan. Silloin kun lohkomisen käsittää yksinomaan tilalle kuuluvaa yhteisalueosuutta, ei kartan laatiminen ole tarpeen, koska toimituksen kohteena olevan tilan alue ei muutu.

228 §. Pykälän mukaan rajankäyntiin sovelletaan, mitä on säädetty jakotoimituksissa noudatettavasta menettelystä, jos toisin ei ole säädetty. Tästä seuraa, että erillisessä rajankäynnissä on 43 §:n mukaisesti aina oltava toimitusmiehinä toimitusinsinööri ja kaksi uskottua miestä. Sen sijaan 185 §:n mukaan lohkomisen ja sen yhteydessä tapahtuvan rajankäynnin suorittaa toimitusinsinööri ilman

uskottuja miehiä, jollei toimitusinsinööri katso uskottujen miesten kutsumista tarpeelliseksi tai asianosainen sitä pyydä.

Raja joudutaan monesti käymään sen vuoksi, että pyykkejä on kadonnut esimerkiksi tietä- tai ojitustöiden yhteydessä. Jos käytävän rajan paikka on aikaisempien toimitusasiakirjojen perusteella tai muutoin selvästi määritettävissä eikä rajanaapurien välillä ole erimielisyyttä rajan paikasta, on uskottujen miesten kutsuminen toimitukseen tarpeetonta. Tämän vuoksi ehdotetaan, että toimitusmiehiin sovellettaisiin myös erillisessä rajankäynnissä lohkomista koskevia joustavia säännöksiä.

240 §. Voimassa olevasta laista puuttuu säännös siitä, miten erillisen alueen tilaksi muodostamista koskevasta toimituksesta tiedotetaan. Kun toimitus vastaa luonteeltaan lohkomista, ehdotetaan, että siitä tiedotetaan kuten lohkomisesta. Samalla ehdotetaan, että myös erillisen alueen tilaksi muodostamisessa voitaisiin lohkomisen tapaan suorittaa etukäteen teknisiä tehtäviä. Pykälään ehdotetaankin lisättäväksi viittaus vastaaviin lohkomistoimitusta koskeviin säännöksiin.

Selvytyden vuoksi pykälään ehdotetaan vielä lisättäväksi säännös siitä, että muodostettavan tilan tulee sijaita kokonaan samassa kunnassa.

244 §. Pykälässä on säännökset rahavastikkeen käytöstä tietyissä tapauksissa toimituksessa sattuneen virheen korjaamisen tai oikaisun sijasta.

Jäljempänä 348 a—348 c §:ssä ehdotetaan, että lopetetussa mutta rekisteriin merkitsemättömässä toimituksessa havaittu asia- tai kirjoitusvirhe voitaisiin tietyin edellytyksin ottaa korjattavaksi käsittelemällä toimitus uudelleen tarpeellisilta osin sitä varten pidettävässä toimituskokouksessa. Kun virheen korjaamisen sijasta myös näissä virhetapauksissa saattaa tietyissä tapauksissa olla tarkoituksenmukaisempaa määrätä rahavastike virheen aiheuttamasta vahingosta, ehdotetaan rahavastikkeen käyttömahdollisuus laajennettavaksi myös näihin virhetapauksiin. Pykälään on tehty tätä tarkoittava lisäys.

263 §. Pykälässä on toimituskustannuksia ja niiden maksamista koskevat perussäännökset.

Toimituskustannuksilla tarkoitetaan valtiolle tai kunnalle perittävää maanmittausmaksua ja 1 momentissa tarkoitettuja toimitusmenoja, joita ovat muun muassa apumiehille, uskotuille miehille ja asiantuntijoille maksetut palkkiot ja

korvaukset, rajamerkeistä ja maastotyötarvikkeista aiheutuvat menot sekä kokous- ja työtiloista maksetut korvaukset.

Voimassa olevan 1 momentin säännöksen mukaan toimitusmenojen kustantaminen kuuluu asianosaisille ja asianosaisten on maksettava ne 157 §:n 2 momentin mukaisesti toimituksen kuluessa sitä mukaa kuin niitä syntyy.

Lain 346 §:n 1 momentin mukaan toimitusmenoja aiheuttavista toimenpiteistä huolehtiminen on eräissä tapauksissa toimitusinsinöörin tehtävänä. Näiden tapausten varalta ja menetelyn yksinkertaistamiseksi ja asioiden hoidon helpottamiseksi 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan toimitusmenot maksettaisiin pääsääntöisesti etukäteen valtion tai, milloin toimitusinsinöörinä on kiinteistöinsinööri, kunnan varoista sitä mukaa kuin niitä aiheutuu.

Valtion tai kunnan varoista etukäteen maksetut toimitusmenot perittäisiin takaisin täysimääräisinä maanmittausmaksun yhteydessä. Näin asianosaisilta perittäisiin kaikki maksetut samalla laskulla, jolloin niin valtiolta ja kunnalta kuin myös asianosaisilta säästyisi työtä ja tarpeettomia kustannuksia.

264 §. Pykälässä on säännökset uskotuille miehille maksettavista palkkioista ja korvauksista. Nykyään näiden määräämisperusteet vahvistaa maanmittaushallitus maanmittauskonttorin esityksestä.

Uskotut miehet valitsee kunnanvaltuusto. Muutoinkin heidät voidaan rinnastaa kunnan luottamushenkilöihin. Tämän vuoksi ehdotetaan pykälää muutettavaksi siten, että uskotulle miehelle maksettaisiin palkkiota ja korvauksia saman perusteen mukaan kuin kunnan luottamushenkilölle.

269 §. Halkomisessa on 89 §:n mukaan käytävä halottavan tilan piirirajat siltä osin kuin ne ovat epävarmat tai ennestään määräämättä. Vastaavasti lohkomisessa on käytävä epävarma tai ennestään määräämättömän lohottavan tilan piiriraja siltä osin kuin erotettava määräala rajoittuu tällaiseen rajaan.

Pykälän 1 momentin mukaan rajankäynnin toimituskustannuksiin ottavat rajanaapurit osaa kumpikin puoliksi, mikäli he eivät toisin sovi. Vain silloin kun osallistuminen kustannuksiin olisi, ottaen huomioon rajankäynnissä suoritettut toimenpiteet, jonkun rajanaapurin osalta kohtuutonta, tämä ei ole velvollinen osallistumaan niihin.

Sanotuista säännöksistä johtuu, että rajanaa-

purit joutuvat yleensä suorittamaan puolet toimituskustannuksista myös sellaisissa rajankäynneissä, joiden suorittaminen on tarpeen naapuritilalla suoritettavan lohkomisen tai halkomisen vuoksi. Nykyisiä rajankäynnin toimituskustannusten jakamista koskevia säännöksiä pidetään epäoikeudenmukaisina mainitunlaisissa rajankäyntitapauksissa. Tämän vuoksi ehdotetaan, että lohkomisen ja halkomisen yhteydessä suoritettujen rajankäynnin toimituskustannukset rinnastettaisiin pääsääntöisesti lohkomisen tai halkomisen kustannuksiin, jolloin velvollisuus niiden maksamiseen olisi sillä, joka on velvollinen maksamaan sanottujen toimitusten kustannukset. Rajanaapurit olisivat velvolliset ottamaan osaa mainitunlaisen rajankäynnin toimituskustannuksiin vain erityisestä syystä. Tällaisena erityisenä syynä voisi olla esimerkiksi se, että kyseessä on ennestään määräämätön raja. Pykälän 1 momenttiin on tehty tätä tarkoittava lisäys.

275 §. Pykälän 2 momentissa on säännös siitä, että toimitusmenot maksetaan valtion varoista silloin, kun toimituksessa tapahtuneen virheellisen menettelyn johdosta toimitus joudutaan käsittelemään uudestaan. Tämän lisäksi toimituskustannukset maksetaan kokonaan tai osaksi valtion varoista lopullisena menona 270 ja 347 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa.

Sen lisäksi, mitä jakolaissa ja jakoasetuksessa säädetään toimituskustannusten suorittamisesta valtion varoista lopullisena menona, on maanmittausmaksusta annettussa laissa säännöksiä siitä, milloin maanmittausmaksua ei määrätä tai se määrätään alennettuna.

Perusteet toimituskustannusten maksamiseksi valtion varoista lopullisena menona ovat samat, olipa kysymyksessä maanmittausmaksu tai toimitusmenot. Voimassa olevat säännökset ovat kuitenkin eräissä kohdin epä johdonmukaisia siinä suhteessa, että asianomaiset joutuvat maksamaan toimitusmenot, vaikka heille ei maanmittausmaksusta annetun lain mukaan määrätä maanmittausmaksua tai maksu määrätään alennettuna. Oikeudenmukaista kuitenkin olisi, että vastuu kaikista toimituskustannuksista määräytyisi samojen perusteiden mukaan. Tämän vuoksi 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen otetaan yleissäännös, jonka mukaan toimituksessa, josta ei määrätä maanmittausmaksua, maksettaisiin toimitusmenot valtion tai kunnan varoista. Jos taas maanmittausmaksu peritään alennettuna,

maksettaisiin toimitusmenot eräin poikkeuksin lopullisesti valtion tai kunnan varoista vastavassa suhteessa.

Lisäksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan asianomaisen, jonka pyynnöstä toimitusmääräys peruutetaan, on suoritettava hakemuksen perusteella tehdyistä toimenpiteistä aiheutuneet kustannukset.

277 §. Ehdotetun 263 §:n muutoksen johdosta pykälän 1 momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana.

286 §. Pykälän 1 momentissa on säännökset maanmittauskonttorille kuuluvista tehtävistä rekisteröidyn toimituksen suorittamisessa tapahtuneen muun kuin vähäisen mittaus- tai laskuvirheen taikka asianomaisen oikeuksiin tai velvollisuuksiin vaikuttaneen kirjoitus- tai merkintävirheen oikaisemiseksi suoritettavan toimituksen vireillesaattamisessa. Maanmittauslaitoksesta annetulla lailla (505/91), joka tuli voimaan 1 päivänä syyskuuta 1991, lakkasivat maanmittauskonttorit. Sanotun lain 7 §:n 3 momenttiin sisältyvän säännöksen mukaan, mitä maanmittauskonttorista on säädetty, koskee 1 päivästä syyskuuta 1991 lukien kartasto- ja tietopalvelutoimistoja.

Edellä mainitulla lailla toteutetun maanmittauslaitoksen organisaatiouudistuksen jälkeen 286 §:n 1 momentissa tarkoitettut toiminnot sopivat huonosti uudelle kartasto- ja tietopalvelutoimistolle. Tästä syystä momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että virheen oikaisemiseksi tehtävän toimituksen suorittaisi maanmittaustoimisto joko asianomaisen hakemuksesta taikka kiinteistörekisterin tai maarekisterin pitäjän esityksestä. Pykälän 2 momentissa ovat säännökset rekisteröidyn maanmittaustoimituksen asiakirjoissa havaitun muun kuin 1 momentissa tarkoitettujen kirjoitus-, merkintä- tai laskuvirheen sekä maarekisteriin tehdyn virheellisen tai puutteellisen merkinnän oikaisemisesta.

Kiinteistörekisterissä olevan virheellisen tai puutteellisen merkinnän korjaamisesta sekä rekisteristä puuttuvan tiedon lisäämisestä säädetään kiinteistörekisterilaissa (392/85). Maarekisteri ja kiinteistörekisteri palvelevat kuitenkin samaa tarkoitusta. Maarekisteriä pidetään niin kauan kunnes asianomaisen kunnan osalta on otettu käyttöön kiinteistörekisteri. Virheellisesti tai puutteellisesti tehtyjen rekisterimerkintöjen korjaamista sekä rekisteristä puuttuvan tiedon lisäämistä koskevat jakolain 286 §:n 2 momen-

tin ja kiinteistörekisterilain säännökset poikkeavat erältä kohdin toisistaan.

Rekisteritietojen korjaamista koskevan menettelyn yhdenmukaistamiseksi ehdotetaan pykälää muutettavaksi siten, että 2 momentista poistetaan maarekisteritietojen korjaamista koskeva säännös ja pykälään lisätään uusi 4 momentti, jonka mukaan maarekisteritietojen korjaamiseen sovelletaan, mitä kiinteistörekisterin osalta vastaavasti säädetään.

Käytännössä ehdotettu muutos merkitsisi lähinnä sitä, että maarekisterissä olevan tiedon korjaamisesta tiedotettaisiin asianomaisen kiinteistön omistajalle tai haltijalle vain silloin, jos tiedolla, jota korjaus koskee, on omistajalle tai haltijalle oleellista merkitystä. Lisäksi se merkitsisi, että tiedottamiseen sovellettaisiin kiinteistörekisteriasetuksen (481/85) 8 §:n nojalla, mitä tiedoksiannosta hallintoasioissa annetussa laissa (232/66) on säädetty. Sanotun 8 §:n mukaan korjaamista koskevaan päätökseen ei myöskään saisi valittamalla hakea muutosta.

308 §. Pykälässä on säännös siitä, että 231 §:ssä tarkoitettussa jaon täydentämisessä toimituksen edellytyksiä ja laajuutta koskeva päätös, jota asianosainen ei ole hyväksynyt, on alistettava maa-omikeuden tutkittavaksi.

Kun jakolain 231 §:ää muutettiin ja kumottiin jakoa koskeva 235 §, ei jaon täydentäminen ole nykyään luonteeltaan jako vaan niin sanottu määrittämistoimitus, jossa selvitetään ja ratkaistaan kiinteistön tai muun rekisteriyksikön ulottuvuutta koskeva riita tai kiinteistöjaotusta koskeva muu epäselvyys. Milloin sanotunlainen riita tai epäselvyys ilmenee, tulisi se aina voida selvittää ja ratkaista siitä riippumatta, vastustaako joku asianosainen toimenpiteen suorittamista. Tämä nopeuttaisi toimituksen suorittamista ja vähentäisi maa-omikeuden istunnoista aiheutuvia kustannuksia.

Asianomaisen oikeusturvan kannalta ei alustusvelvollisuuden poistamisella olisi merkitystä, koska asianosainen voi toimituksen lopettamisen jälkeen saattaa asian valittamalla maa-omikeuden tutkittavaksi. Tämän vuoksi pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

312 §. Pykälässä on säännökset muutoksen hakemisesta toimituksessa tehtyyn päätökseen tai toimenpiteeseen toimituksen kestäessä.

Pykälässä luetellaan yksityiskohtaisesti ne päätökset ja toimenpiteet, joihin saa hakea muutosta toimituksen kestäessä. Näissä tapauksissa asianomaisella on aina muutoksenhakumahdollisuus toimituksen laadusta, laajuus-

desta ja muista toimituskohtaisista olosuhteista riippumatta. Niinpä 5 kohdan mukaan voidaan aina hakea muutosta jaon yhteydessä toimitettuun piirirajankäyntiin ja tilusvaihtoon tai niiden tarpeettomaksi julistamista koskevaan päätökseen. Toisaalta muun toimituksen kuin jaon yhteydessä suoritettun rajankäynnin tai tilusvaihdon taikka niiden tarpeettomaksi julistamisen osalta ei sallita muutoksenhakua siinäkään tapauksessa, että asian epäselvyyden vuoksi olisi turhan työn välttämiseksi tarpeen ensin ratkaista lainvoimaisesti toimituksen kohteena olevan kiinteistön ulottuvuus ennen kuin ryhdytään muiden toimitustehtävien suorittamiseen.

Toimituksen yhteydessä suoritettua rajankäyntiä ja tilusvaihtoa tai niiden tarpeettomaksi julistamista koskevien valitussäännösten joustavuutta tulisikin lisätä siten, että muutoksenhaku niihin ei olisi sidottu tiettyyn toimituslajiin. Toisaalta muutoksenhakua tulisi rajoittaa siten, ettei asianosainen voisi jaonaan yhteydessä aina hakea muutosta puheena oleviin ratkaisuihin kesken toimituksen. Tällöin pienet ja selvät jakotoimitukset voitaisiin tehdä loppuun yhdenjaksoisesti ja siten nopeuttaa toimitusta sekä säästää kustannuksia.

Edellä sanotun mukaisesti ehdotetaan, että toimitusinsinöörillä olisi harkintavalta sen suhteen, sallitaanko toimituksen yhteydessä suoritettuun rajankäyntiin tai tilusvaihtoon taikka niiden suorittamista koskevan vaatimuksen hylkäämiseen hakea muutosta toimituksen kestäessä. Tätä tarkoittavat säännökset ehdotetaan otettavaksi uuteen 2 momenttiin samalla kun 1 momentin 5 kohta ehdotetaan vastaavasti kumottavaksi.

Toimituksessa ei ole yleensä tarkoituksenmukaista valituksen vireillä ollessa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, joihin valituksen johdosta annettava päätös saattaa vaikuttaa. Uuteen 3 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös, jolla kielletään ennen valituksen käsittelyä sellaisten toimenpiteitten suorittaminen, joihin valituksen johdosta annettava päätös saattaa vaikuttaa. Käytännössä voi kuitenkin tulla esille sellaisia tilanteita, joissa toimituksen käsittelyn lykkääminen siksi, kunnes maa-omikeus on ratkaissut valituksen, aiheuttaisi kohtuuton viivästystä toimituksen suorittamiselle. Tällaisten tilanteiden varalle ehdotetaan, että maa-omikeustuomari voisi toimitusinsinöörin esityksestä antaa luvan toimituksen jatkamiseen myös edellä tarkoitettujen toimenpiteiden osal-

ta. Esitystä tehdessään toimitusinsinööri tulisi vertailla niitä etuja ja haittoja, joita toimituksen jatkamisesta ennen valituksen ratkaisemista syntäisi.

314, 318, 333, 334, 335, 336 ja 340 c §. Pykälissä on säännökset eräistä maanmittauskonttorille kuuluvista tehtävistä sekä maanmittauskonttorin toimimisesta asiakirjojen vastaanottopaikkana lähinnä maanmittaustoimitusta koskeissa valitusasioissa.

Maanmittauslaitoksesta annetulla lailla (505/91), joka tuli voimaan 1 päivänä syyskuuta 1991, lakkasivat maanmittauskonttorit. Sanotun lain 7 §:n 3 momenttiin sisältyvän säännöksen mukaan, mitä maanmittauskonttorista on muualla säädetty, koskee 1 päivänä syyskuuta 1991 lukien kartasto- ja tietopalvelu-toimistoja.

Kun edellä mainitulla lailla toteutetun maanmittauslaitoksen organisaatiouudistuksen jälkeen 314 §:n 1 ja 2 momentissa, 318 §:n 1 momentissa, 333 §:n 1 ja 2 momentissa, 334 ja 335 §:ssä, 336 §:n 1 ja 2 momentissa ja 340 c §:n 4 momentissa tarkoitetut maanmittauskonttorille kuuluvat toiminnot sopivat huonosti uudelle kartasto- ja tietopalvelu-toimistolle, ehdotetaan mainittuja lainkohtia muutettaviksi siten, että niissä tarkoitetut toiminnot siirretään maanmittaustoimistolle, lukuunottamatta 335 §:ssä tarkoitettua uuden määräajan määrittämistä valituksen tekemiselle, joka tehtävän luonteen vuoksi ehdotetaan siirrettäväksi maa- ja metsätalouden ministeriölle.

Lisäksi ehdotetaan 336 §:ää muutettavaksi siten, että maa- ja metsätalouden ministeriön päätöksestä tehdystä valituksesta johtuvat ilmoitukset, asiakirjojen nähtävillä pitämiseen sekä selitysten vastaanottaminen, jotka nykyään kuuluvat maistraatin tai nimismiehen tehtäviin, siirretään haastemiehen tehtäviin. Sanotut tehtävät soveltuvat hyvin haastemiehen tehtäviksi, koska ne ovat luonteeltaan teknisiä hallintomenettelytehtäviä.

314 a §. Voimassa olevaan jakolakiin ei sisälly säännöksiä puutteellisten valitusasiakirjojen täydentämisestä. Sekä yleistä lainkäyttöä että hallintolainkäyttöä koskeviin lakeihin sisältyvät yleisesti säännökset siitä, että valittajalle on varattava tilaisuus puutteellisen valituksen täydentämiseen ja että täydentämisen laiminlyömisestä seuraa valituksen tutkimatta jättäminen. Korkein oikeus on eräissä ratkaisuissaan soveltanut tätä muussa lainsäädännössä nimenomaisesti omaksuttua valituksen täy-

dentämisen periaatetta myös kiinteistötoimitusta koskevaan valitukseen.

Valittajan oikeussuojan parantamiseksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 314 a §, jossa olisivat säännökset valituksen täydentämisestä ja täydentämisen laiminlyömisestä johtuvasta valituksen tutkimatta jättämisestä.

340 d §. Pykälässä on säännökset valtion omistaman tilan ja määräalan liittämistä valtion metsämaahan.

Nykyisten säännösten mukaan valtion metsämaahan voidaan liittää vain sellainen tila tai määräala, jota ei seuraa osuus yhteiseen alueeseen. Valtion metsämaalla on kuitenkin jo nykyään eräissä tapauksissa osuutta yhteisiin alueisiin. Valtion metsämaahan liitettävälle tilalle tai määräalalle voisi kuulua yhteisalueosuuksia ilman, että siitä aiheutuisi epäselvyyttä kiinteistöjärjestelmän kannalta. Tämän vuoksi pykälän 1 ja 3 momentissa olevaa yhteisalueosuuksia koskevaa rajoitusta ehdotetaan väljennettäväksi siten, että valtion metsämaahan voitaisiin liittää myös sellainen tila tai määräala, johon kuuluu muunlainen osuus yhteiseen alueeseen kuin osuus yhteismetsään. Yhteismetsälainsäädännöstä johtuu, ettei voida sallia sellaista liittämistä, jossa valtion metsämaa saisi osuuden yhteismetsään.

Valtion omistaman pakkolunastusyksikön liittäminen valtion metsämaahan on tarpeen muun muassa silloin, kun valtio on lunastanut omistamansa suojelualueen sisällä olevia yksityisten omistamia alueita. Tämän vuoksi 1 momenttiin ehdotetaan otettavaksi myös pakkolunastusyksikön liittämisen mahdollistava säännös.

Pykälän 2 momentti koskee valtion metsämaahan liitetyn tilan rasiitteita. Säännöksen mukaan liitetyn tilan hyväksi perustetut rasiitteet, tierasitteita lukuun ottamatta, kumoutuvat.

Tilan kulkuyhteyden järjestäminen on voinut tapahtua paitsi maanmittaustoimituksessa perustetulla tierasitteella, myös antamalla tilalle yksityisistä teistä annetun lain (358/62) mukainen tieoikeus ja lisäksi sanotun lain 13 §:n 2 momentissa tarkoitettu käyttöoikeus autopaikkaa sekä venevalkama- ja laituripaikkaa varten tarpeelliseen alueeseen. Kun mainittujen yksityisistä teistä annetun lain mukaisten kulkuyhteyksien järjestämistä tarkoittavien oikeuksien säilyttäminen liittämisen yhteydessä on yhtä tarpeellista kuin tierasitteen, ehdotetaan momenttiin tehtäväksi tätä tarkoittava lisäys.

Myös liitettävään pakkolunastusyksikköön voi kohdistua rasitteita ja sen hyväksi voi olla rasitteita ja yksityisistä teistä annetun lain mukaisia oikeuksia. Tämän vuoksi ehdotetaan 2 momentin säännöstä laajennettavaksi koskemaan myös liitettävää pakkolunastusyksikköä. Lisäksi momenttia ehdotetaan niin tarkistettavaksi, että ulkopuolisten rekisteriyksiköiden hyväksi perustetut rasitteeseen verrattavat käyttöoikeudet jäisivät voimaan.

Lainhuudatuksesta ja kiinteistönsaannon moittimisajasta annetun lain 20 ja 21 §:ssä on säännökset siitä, mistä lukien saannon moittimista koskeva määräaika alkaa kulua. Sanotun määräajan kulumisen alkaminen on sidottu muun ohella lainhuudon myöntämiseen.

Kun määräala liitetään valtion metsämaahan, ei valtio voi hakea lainhuutoa määräalaa koskevalle saannolle. Tämän vuoksi pykälään ehdotetaan otettavaksi uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin, miten valtion määräalan saantoa koskeva asia olisi saatettava yleisön tietoon ja mistä lukien edellä tarkoitettu saannon moittimisen määräaika alkaisi kulua. Ehdotetut säännökset ovat yhdenmukaiset kaavoitusalueiden jakolain 83 §:n 2 ja 3 momentissa olevien säännösten kanssa, joita sovelletaan, kun kysymyksessä on yleistä aluetta koskeva kaupungin muu kuin pakkolunastus-saanto.

340 f §. Pykälän 1 momentissa säädetään pakkolunastusyksikköjen yhdistämisestä.

Nykyisten säännösten mukaan yhdistettävien yksiköiden tulee sijaita samassa kylässä. Kiinteistöjärjestelmän selvyys ei kuitenkaan vaadi, että yhdistettävien kiinteistöjen tulee sijaita samassa kylässä, vaan riittävää on, että ne sijaitsevat samassa kunnassa. Esimerkiksi lohkomalla voidaan eri tiloihin kuuluva alue muodostaa tilaksi, kunhan tilat kuuluvat samaan kuntaan. Kun samaa tarkoitusta palvelevien pakkolunastusyksiköiden yhdistäminen on yleensä tarkoituksenmukaista, ehdotetaan yhdistämisen edellytyksiä väljennettäväksi siten, että samaan kuntaan kuuluvat pakkolunastusyksiköt voidaan yhdistää.

Pykälän 2 momentissa on säännökset tilan liittämisestä pakkolunastusyksikköön. Yhdenmukaisesti sen kanssa, mitä 340 d §:ssä on ehdotettu, ehdotetaan liittäminen edellytyksiä väljennettäväksi siten, että liitettävään tilaan voisi kuulua muunlainen osuus yhteiseen alueeseen kuin osuus yhteismetsään. Lisäksi yhdenmukaisesti 1 momenttiin ehdotetun muutoksen

kanssa ehdotetaan, että pakkolunastusyksikön ja liitettävän tilan tulisi sijaita samassa kunnassa.

347 §. Pykälän 1 momentin mukaan maanmittauskonttori voi antaa määräyksen isojaon, valtion metsämaan erottamisen, verollepanon, rajankäynnin tai jaon täydentämisen suorittamiseen, kun yleinen etu sitä vaatii eikä kukaan asianosainen hae toimitusta.

Käytännössä on ilmennyt tarvetta laajentaa lainkohta koskemaan muitakin maanmittaus-toimituksia, joiden tarkoituksena on kiinteistöjaotuksen ja kiinteistöjärjestelmän selvyyden parantaminen. Erityisesti tähän on ilmennyt tarvetta erillisten vesijättöjen järjestelyjen ja lunastusmenettelyä käyttämällä suoritettavien vesijättöjen jakojen osalta silloin, kun koko vesijätö olisi tarkoituksenmukaista käsitellä samalla kertaa. Toimitusten laajuuden vuoksi yksittäisellä asianosaisella ei ole käytännössä mahdollisuutta panna vireille tällaisia toimituksia. Maanmittaushallinnon kehittämisessä on pyritty siihen, että maanmittaustoimisto antaisi kaikissa tapauksissa toimitusmääräykset. Näistä syistä ehdotetaan, että maanmittaustoimisto voisi antaa määräyksen kaikkiin jakolaissa tarkoitettuihin toimituksiin silloin, kun yleinen etu vaatii toimituksen suorittamista eikä kukaan asianosainen hae toimitusta.

Vaikka toimitus tulisi vireille maanmittaustoimiston määräyksestä, toimituksen edellytykset tutkittaisiin toimituksessa kuten asianosaisen vireille panemassa toimituksessa.

348 a §. Kuten yleisperusteluissa todettiin, jakolakiin ei sisälly sellaisia menettelysäännöksiä, jotka mahdollistaisivat lopetetussa mutta vielä rekisteriin merkitsemättömässä toimituksessa havaitun virheen korjaamisen joustavasti oikaisumenettelyä käyttäen.

Toimituksessa sattuneen virheen korjaamismahdollisuuden kannalta toimituksen lopettamisen jälkeinen aika voidaan jakaa kahteen eri jaksoon sen mukaan, onko toimitus vielä maa-rekisteriin tai kiinteistörekisteriin merkitsemättä vai onko merkitseminen jo suoritettu. Edellisessä tapauksessa toimituksessa havaitun virheen korjaaminen voi vaikuttaa vain toimituksen asianosaisten oikeuteen. Jos sen sijaan toimitus on jo merkitetty rekisteriin, ovat kaikki toimituksen oikeusvaikutukset lopullisesti syntyneet ja virheen korjaamisella voi olla vaikutusta myös toimituksen ulkopuolisten henkilöiden oikeuksiin.

Jotta rekisteriin merkitsemättömässä toimi-

tuksessa havaitut virheet voitaisiin joustavasti korjata, ehdotetaan maanmittaustoimitusten osalta otettavaksi käyttöön hallintomenettelylain (598/82) mukaista asia- ja kirjoitusvirheen korjaamismenettelyä vastaava menettely.

Edellä sanotun perusteella pykälän 1 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös siitä, että maarekisteriin tai kiinteistörekisteriin merkitsemättömässä toimituksessa oleva selvästi virheellinen päätös voidaan poistaa ja ratkaista asia uudelleen. Säännös vastaa hallintomenettelylain 26 §:ssä olevaa asiavirheen korjaamista koskevaa säännöstä.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan puolestaan otettavaksi hallintomenettelylain 27 §:n säännöstä vastaava säännös siitä, että rekisteriin merkitsemättömässä toimituksessa havaittu mittaus-, lasku-, kirjoitus- tai merkintävirhe on korjattava.

Hallintomenettelylain mukaan kirjoitusvirhettä ei saa korjata, jos korjaaminen johtaa asianosaiselle kohtuuttomaan lopputulokseen. Kiinteistöjärjestelmän selvyys vaatii, että toimituksessa olevat virheet korjataan. Toimituksessa oleva kirjoitusvirhe voi olla luonteeltaan sellainen, että yksinomaan sen korjaaminen johtaisi jonkin asianosaisen kannalta kohtuuttomaan lopputulokseen. Niinpä esimerkiksi laskevirhe jonkin muodostetun tilan jyvitysarvossa johtaa siihen, että tila tulee ulottuvuudeltaan liian suureksi tai liian pieneksi. Tällaisen virheen korjaaminen oikeudenmukaisesti on mahdollista vain siten, että samalla, kun korjataan toimituksessa oleva kirjoitusvirhe, tehdään toimitukseen myös virheen korjaamisen johdosta tarpeelliset muutokset. Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan sellaisen kirjoitusvirheen korjaaminen, joka johtaisi jonkun asianosaisen kannalta kohtuuttomaan lopputulokseen, on sallittua vain, jos samalla tehdään toimitukseen myös muut virheen korjaamisen johdosta tarpeelliset muutokset.

348 b §. Hallintomenettelylain mukaan virheen korjaamisesta päättää sama viranomainen, joka on tehnyt virheellisen päätöksen. Vastaavasti ehdotetaan, että kiinteistötoimitusta koskevan korjaamisasian käsiteltäväksi ottamisesta päättäisi toimituksen toimitusinsinööri.

Toimitusinsinööri olisi esille tulleen virheen osalta harkittava, onko kysymys sellaisesta asia- tai kirjoitusvirheestä, joka voidaan oikaista korjaamismenettelyssä. Jos toimitusinsinööri ei pidä korjaamismenettelyn soveltamista mah-

dollisena, voidaan tapaukseen soveltaa vain niitä virheen korjaamiskeinoja, jotka sisältyvät ylimääräistä muutoksenhakua koskeviin säännöksiin. Toimitusinsinöörin ratkaisun luonteen vuoksi ehdotetaan, ettei siihen saisi hakea muutosta valittamalla.

348 c §. Jos kirjoitusvirhe on sen laatuinen, ettei sen korjaaminen vaadi muutoksia itse toimitukseen, tulisi toimitusinsinöörin tehdä tällainen korjaus ilman toimitusmenettelyä. Asianosaiselle, jonka oikeutta korjaus koskee, olisi kuitenkin varattava tilaisuus tulla kuulluksi sen vuoksi, että hänellä olisi mahdollisuus esittää käsityksensä siitä, onko virhe sellainen kirjoitusvirhe, joka voidaan korjata tekemättä toimitukseen muita muutoksia. Pykälän 1 momenttiin on otettu tätä tarkoittavat säännökset.

Jos virheen korjaaminen vaatii muutoksia toimitukseen, edellyttää muutosten tekeminen toimituskäsittelyä tarpeellisilta osin siinä järjestyksessä kuin kyseisestä toimituksesta on erikseen säädetty. Pykälän 2 momentissa ehdotetaankin säädettäväksi, että asiavirheen ja 348 a §:n 3 momentissa tarkoitettun kirjoitusvirheen korjaamiseksi toimitus käsitellään uudelleen toimituskokouksessa. Tällaisessa toimituksen uudelleen käsittelyssä tehtyihin ratkaisuihin voitaisiin hakea muutosta maaaoikeudelta toimituksessa annettavan valitusosoituksen mukaisesti vastaavalla tavalla kuin lopetettuun toimitukseen.

Virheen korjaaminen toimituksen uudelleen käsittelyssä tulisi pääsääntöisesti tapahtua niiden asianosaisten suostumuksella, joiden oikeutta korjaaminen koskee. Hallintomenettelylain mukaiset virhekorjaamistilanteet eroavat kuitenkin maanmittaustoimituksia koskevista korjaamistilanteista useasti siinä, että edellä mainituissa tapauksissa asianosaisia on yleensä yksi taikka jos heitä on useita, heillä on yhtäläinen etu virheen korjaamisesta, kun sen sijaan maanmittaustoimituksissa asianosaisia on yleensä useita ja heidän etunsa virheen korjaamistilanteissa ovat monesti ristikkäisiä. Tämän vuoksi kaikkien asianosaisten suostumuksen saaminen toimituksen uudelleen käsittelemiselle saattaa olla mahdotonta sellaisissa virhetapauksissa, joissa edellytykset toimituksen purkamiselle olisivat heti toimituksen tultua merkityksi kiinteistörekisteriin tai maarekisteriin. Jotta tämänlaatuisissa selvissä virhetapauksissa välttyttäisiin toimituksen rekisteröimiseltä ja heti sen jälkeen tapahtuvalta toimituksen purkamiselta sekä näistä toimen-

piteistä johtuvasta virheen korjaamisen viivästyttämiseltä, ehdotetaan, että asianosaisten suostumuksen sijasta maaaoikeustuomari voisi toimitusinsinöörin esityksestä määrätä toimituksen uudelleen käsiteltäväksi. Asian vieminen maaaoikeustuomarin ratkaistavaksi takaisi sen, että edellytykset toimituksen uudelleen käsittelemiselle tulisivat ristiriitatilanteissa riittävästi harkituiksi.

Toimitus saataisiin käsitellä uudelleen asianosaisten suostumuksetta myös silloin, kun virhe estäisi toimituksen rekisteröimisen. Tällöin yleinen etu vaatii rekisterijärjestelmän selvyiden vuoksi virheen korjaamista. Näitä koskevat säännökset on otettu 3 momenttiin.

348 d §. Edellä tarkoitettu virheen korjaamista koskeva asia voi tulla esille myös sellaisen toimituksen kohdalta, josta on valitettu maaaoikeuteen. Tarkoituksenmukaista on, että valitusasiaa ei käsitellä korjaamisen menettelyn ollessa vireillä. Jotta maaaoikeus voisi ottaa huomioon vireillä olevan korjaamisen menettelyn, on pykälään otettu säännös asian ilmoittamisesta maaaoikeudelle.

Lisäksi pykälän 2 momenttiin on otettu tekniluonteinen säännös korjaamisen johdosta toimitusasiakirjoihin tehtävistä merkinnöistä ja korjaamisen saattamisesta asianosaisten tietoon.

2. Tarkemmat säännökset

Ehdotetut muutokset merkitsevät sitä, että myös jakoasetusta joudutaan tarkistamaan lähinnä toimitusmenettelyä koskevien yleisten määräysten osalta. Nämä tarkistukset koskevat lähinnä pöytäkirjan ja muiden toimitusasiakirjojen laatimista koskevia säännöksiä ja ovat luonteeltaan varsin teknisiä, minkä vuoksi niitä ei ole katsottu tarkoituksenmukaiseksi ottaa esityksen liitteeksi.

3. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan heti sen tultua hyväksytyksi ja vahvistetuksi.

Kuten yleisperusteluissa on esitetty, jakolain muuttamisen tarkoituksena on saada toimitusmenettely nykyistä joustavammaksi ja siten tehostaa voimavarojen tarkoituksenmukaista käyttöä maanmittaustoimitusten suorittamisessa. Tämän vuoksi ehdotetaan otettavaksi siirtymäsäännös siitä, että ehdotettua lainmuutosta sovellettaisiin myös jo aloitettuihin toimituksiin menettelyä koskevilta osin sekä sellaisten asioiden osalta, jotka otetaan käsiteltäväksi lain voimaantulon jälkeen.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

jakolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 14 päivänä joulukuuta 1951 annetun jakolain (604/51) 55 ja 73 §, 89 §:n 2 momentti, 95 ja 96 §, 106 §:n 2 momentti, 126 §:n 2 ja 3 momentti, 140, 141, 172, 174 ja 189 §, 277 §:n 1 momentti, 307 §:n 5 momentti, 308 §, 312 §:n 5 kohta ja 326 §,

sellaisina kuin niistä ovat, 55 ja 96 §, 126 §:n 2 ja 3 momentti ja 308 § 31 päivänä tammikuuta 1975 annetussa laissa (52/75), 89 §:n 2 momentti 30 päivänä joulukuuta 1961 annetussa laissa (594/61) 141 §, 307 §:n 5 momentti ja 326 § 2 päivänä toukokuuta 1972 annetussa laissa (321/72), 174 § 1 päivänä heinäkuuta 1988 annetussa laissa (625/88), 277 §:n 1 momentti 4 päivänä heinäkuuta 1975 annetussa laissa (534/75),

muutetaan 51 §, 52 §:n 1 momentti, 58 §:n 1 ja 2 momentti, 70 §:n 2 ja 3 momentti, 75, 141 a ja 142 §, 175 §:n 1 momentti, 182 §:n 3 momentti, 188, 193, 194 ja 196 §, 211 §:n 2 momentti, 226, 228, 240, 244 ja 251 §, 256 §:n 3 momentti, 263 ja 264 §, 269 §:n 1 momentti, 275 §:n 2 momentti, 286 §:n 1 ja 2 momentti, 314 §:n 1 ja 2 momentti, 316 §, 318 §:n 1 momentti, 320 ja 321 §, 333 §:n 1 ja 2 momentti, 334 ja 335 §, 336 §:n 1 ja 2 momentti, 340 c §:n 4 momentti, 340 d ja 340 f § sekä 347 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 52 §:n 1 momentti, 58 §:n 1 ja 2 momentti, 75 ja 194 §, 333 §:n 1 momentti ja 340 c §:n 4 momentti mainituissa 31 päivänä tammikuuta 1975 annetussa laissa, 70 §:n 2 ja 3 momentti, 244 §, 269 §:n 1 momentti, 275 §:n 2 momentti, 286 §:n 1 ja 2 momentti, 314 §:n 1 ja 2 momentti, 318 §:n 1 momentti, 333 §:n 2 momentti, 334, 340 d ja 340 f § sekä 347 §:n 1 momentti 29 päivänä kesäkuuta 1984 annetussa laissa (509/84), 141 a § ja 175 §:n 1 momentti 31 päivänä toukokuuta 1972 annetussa laissa (439/72), 182 §:n 3 momentti mainituissa 1 päivänä heinäkuuta 1988 annetussa laissa, 188 § mainituissa 30 päivänä joulukuuta 1961 annetussa laissa, 263 § muutettuna mainituilla 2 päivänä toukokuuta 1972 ja 29 päivänä kesäkuuta 1984 annetuilla laeilla sekä 4 päivänä heinäkuuta 1975 annetulla lailla (532/75) sekä 264, 320 ja 335 § ja 336 §:n 1 ja 2 momentti mainituissa 2 päivänä toukokuuta 1972 annetussa laissa, sekä

lisätään lakiin uusi 51 a §, 275 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainituilla 29 päivänä kesäkuuta 1984 annetulla lailla, uusi 3 momentti, 286 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainituissa laissa, uusi 4 momentti, 312 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainituilla 2 päivänä toukokuuta 1972 ja 31 päivänä tammikuuta 1975 annetuilla laeilla, uusi 2 ja 3 momentti ja 340 d §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa 29 päivänä kesäkuuta 1984 annetussa laissa, uusi 4 momentti sekä lakiin uusi 314 a sekä 348 a—348 d § seuraavasti:

51 §

Toimituksessa on pidettävä pöytäkirjaa. Pöytäkirjaan merkitään asianosaisten vaatimukset ja muiden lausumien sisältö, sopimukset, toimitusmiesten ratkaisut sekä muut toimituksen kannalta merkitykselliset asiat, jos ne eivät sisälly muuhun toimituksen asiakirjaan. Pöytäkirjan ja muut toimituksessa laaditut asiakirjat allekirjoittaa toimitusinsinööri.

51 a §

Asianosaisille on toimituksessa esitettävä tehdyt ratkaisut ja sopimukset.

Pöytäkirjan ja muiden toimitusta koskevien asiakirjojen on oltava asianosaisten saatavilla 14 päivän kuluessa toimituksen lopettamispäivästä lukien, jos asianosainen sitä pyytää toimituksessa, tai edellä mainituissa määräajassa

pyynnöstä lukien, jos pyyntö esitetään toimituksen lopettamisen jälkeen.

Jos toimitusmiesten päätöksestä saa erikseen valittaa toimituksen kestäessä tai jos päätös on alistettava maa- ja metsäministeriön tutkittavaksi, on pöytäkirjan ja muiden asiakirjojen päätöstä koskevilta osin oltava asianosaisten saatavilla 14 päivän kuluessa päätöksen antamisesta lukien.

52 §

Asianosaisten jaon yhteydessä tekemä sopimus on ollakseen pätevä asianosaisten tai heidän toimituskokouksessa yksimielisesti valitsemiensa henkilöiden allekirjoitettava taikka asianosaisten toimituskokouksessa hyväksyttävä.

— — — — —

58 §

Jollei toimitusta ole tiedotettu aloitettavaksi ja hakija kirjallisesti ilmoittaa peruuttavansa hakemuksensa, tulee maanmittaustoimiston peruuttaa antamansa toimitusmääräys. Toimitusmääräys sellaiseen toimitukseen, johon määräys on annettu hakemuksetta viranomaisen aloitteesta, peruutetaan saman viranomaisen esityksestä.

Jos toimituksen hakija alkukokouksessa pyytää, ettei toimitusta suoriteta, on toimitus jätettävä sikseen, jollei kukaan sellainen asianosainen, joka olisi voinut itse panna toimituksen vireille, vaadi sen suorittamista.

70 §

Jos toimitus koskee usean yhdessä omistamaa kiinteistöä tai määräalaa, eikä toimituksessa ole kysymys kiinteistön jaosta, riittää, että kutsukirje toimitetaan yhdelle omistajista. Jos toimitus koskee yhteistä aluetta, eikä kysymys ole sen jakamisesta tai 231 §:n 1 momentin 1, 2 tai 3 kohdassa tarkoitettusta jaon täydentämisestä, kutsukirje toimitetaan osakaskunnalle noudattaen, mitä yhteisäluelain (758/89) 26 §:ssä säädetään.

Toimituksen alkukokouksesta tiedottaminen katsotaan asianmukaisesti suoritetuksi, jos edellä tarkoitettu kirje on annettu vähintään 14 päivää ennen kokousta postin kuljetettavaksi tai muulla tavoin toimitettu asianosaiselle taikka kuulutus julkaistu vähintään 14 päivää ennen kokousta.

75 §

Kun toimituksesta on tiedotettu siten kuin edellä säädetään, ei asianosaisen poissaolo estä toimituksen suorittamista.

141 a §

Kun uusjaossa jakoehdotus on hyväksytty tai vaatimus sen muuttamisesta lainvoimaisesti ratkaistu, merkitään se tältä osin maarekisteriin tai kiinteistörekisteriin.

142 §

Kun jakoehdotus on hyväksytty tai vaatimus sen muuttamisesta on lainvoimaisesti ratkaistu, on jakorajat käytävä.

Raja on täsmällisesti määrättävä ja merkitävä pysyvästi maastoon. Rajan paikka voidaan kuitenkin jättää maastoon merkitsemättä

asemakaava- ja rakennuskaava-alueella sekä erityisestä syystä muuallakin, jos merkitseminen ei ole tarpeen kiinteistöjaotuksen selvyiden vuoksi eikä tilan omistaja vaadi merkitsemistä. Myös selvä luonnollinen raja voidaan jättää maastoon merkitsemättä.

175 §

Toimitus, josta ei ole valitettu, merkitään maarekisteriin tai kiinteistörekisteriin valitusajan päätyttyä. Toimitus on lainvoimainen, kun tällainen merkitseminen on tapahtunut.

182 §

Kun lohkomalla erotetaan kahdesta tai useammasta tilasta muu alue kuin koskialue, tulee lohkomiseen olla kiinnityksen haltijan kirjallinen suostumus. Jos tiloja rasittavat yhteiset kiinnitykset taikka vain yhteen tilaan on vahvistettu kiinnitys, ei kiinnityksen haltijan suostumus kuitenkaan ole tarpeen. Myöskään silloin, kun erotettava alue on yhteinen alue tai osa siitä, ei kiinnityksen haltijan suostumus ole tarpeen.

188 §

Lohkomisessa on käytävä lohottavan alueen raja. Rajan paikka on määrättävä maanomistajan osoituksen tai, jos määräala on luovutettu, luovutuskirjan ja muun saatavissa olevan selvityksen mukaan.

Jos erotettavan alueen rajana on tilan piiriraja, jonka paikka on epävarma, on tämä säädettyssä järjestyksessä käytävä.

193 §

Lohkomisessa laaditaan pöytäkirja sekä tarpeen mukaan kartta ja lohkomiskirja.

Pöytäkirjassa tai lohkomiskirjassa on esitettävä, miten lohkomisessa tilat on muodostettu.

194 §

Mitä jakotoimitusten osalta on säädetty yhteisten palstojen erottamisesta, rasitteista, rajojen käymisestä ja pyykittämisestä sekä siirtokustannuksista, tileistä, toimituksen lopettamisesta, valitusosoituksen antamisesta ja menettelystä yleensä, on sovellettava myös lohkomiseen, mikäli toisin ei säädetä.

196 §

Sellainen lohkomistoimitus, jonka kaikki

asianosaiset ovat allekirjoituksillaan hyväksyneet, voidaan merkitä maarekisteriin tai kiinteistörekisteriin valitusajan päättymistä odottamatta.

211 §

Tilusvaihdon toimittamisen edellytyksenä on myös, että toimituksessa voidaan noudattaa tämän lain yleisiä säännöksiä tilusten tarkoituksenmukaisen käytön järjestelystä.

226 §

Raja on käytävä niin, että sen paikka tulee selvästi osoitetuksi.

228 §

Mitä säädetään jakotoimituksissa noudatettavasta menettelystä, sovelletaan, mikäli toisin ei säädetä, myös rajankäyntiin. Rajankäynnin toimitusmiesten osalta kuitenkin noudatetaan, mitä lohkomisen toimitusmiehistä säädetään. Niin ikään on rajankäynnissä noudatettava, mitä 216 §:n 2 momentissa säädetään.

240 §

Muodostettaessa tilaksi erillistä aluetta, joka ei ennestään kuulu tilaan eikä ole erillinen vesijättö, on noudatettava, jollei muualla toisin säädetä, 184 ja 256 §:n säännöksiä. Sama on voimassa tällaisen alueen liittämisestä ennestään olevaan tilaan. Muodostettavan tilan tulee kokonaan sijaita samassa kunnassa.

244 §

Jos maanmittaustoimituksessa sattunut virhe määrätään korjattavaksi valituksen johdosta tai oikaistavaksi 286 §:ssä tarkoitettussa toimituksessa taikka otetaan korjattavaksi 348 c §:n 2 momentissa tarkoitettussa toimituskokouksessa, mutta korjaamisesta tai oikaisusta toimitusta muuttamalla aiheutuisi sellaisia kustannuksia ja haittoja, jotka eivät ilmeisesti olisi oikeassa suhteessa siitä koituvaan hyötyyn, voidaan virheen korjaamisen tai oikaisun sijasta toimituksessa määrätä suoritettavaksi rahavastike.

251 §

Vesijätöstä muodostettavan tilan tulee kokonaan sijaita samassa kunnassa.

256 §

Toimituksen toimitusmiehistä, sen lopettamisesta, valitusosoituksen antamisesta sekä toimituksen merkitsemisestä maarekisteriin tai kiinteistörekisteriin on voimassa, mitä lohkomisesta on vastaavissa kohdin säädetty.

263 §

Toimituskustannuksiin kuuluvat toimitusmenot ja maanmittausmaksu.

Toimitusmenoja ovat:

1) apumiesten, uskottujen miesten, 50 §:n 1 momentissa tarkoitettujen asiantuntijoiden sekä toimitsijoiden käyttämisestä aiheutuvat palkkiot, korvaukset ja kustannukset;

2) rajan merkitsemistä ja muita maastotöitä varten tarpeellisten tarvikkeiden ja työvälineiden hankkimisesta ja käytöstä aiheutuvat korvaukset ja kustannukset;

3) kokous- ja työtilojen käytöstä aiheutuvat menot; sekä

4) muut edellisiin verrattavat toimituksen suorittamisesta johtuvat korvaukset ja kustannukset, jotka eivät kuulu maanmittausmaksuun.

Toimitusmenot on asianosaisten maksettava, jollei muualla toisin säädetä. Jos toimituksen asianosainen ei hanki tai suorita, mitä hänen velvollisuudekseen säädetään 346 §:ssä, ja toimitusinsinööri hankkii tai suorittaa ne hänen puolestaan, maksetaan tästä aiheutuvat menot etukäteen valtion tai, milloin toimitusinsinöörinä on kiinteistöinsinööri, kunnan varoista sitä mukaa kuin niitä aiheutuu. Maksetut toimitusmenot peritään valtiolle tai kunnalle takaisin maanmittausmaksun perimisen yhteydessä noudattaen maanmittausmaksun perimistä koskevia säännöksiä.

Maanmittausmaksusta säädetään erikseen.

264 §

Uskotulle miehelle maksetaan palkkiota ja korvauksia saman perusteen mukaisesti kuin kunnan luottamushenkilölle.

269 §

Rajankäynnin toimituskustannuksiin ottavat rajanaapurit osaa, mikäli he eivät toisin sovi, kumpikin puoliksi tai, jos useat tilat sattuvat käytyyn rajaan, kukin tilansa käydyin rajan pituuden mukaan. Jollei kustannusten jakamisesta ole sovittu ja osallistuminen kustannuksiin olisi, ottaen huomioon rajankäynnissä suoritettut toimenpiteet, jonkun rajanaapurin osal-

ta kohtuutonta, ei tämä ole velvollinen osallistumaan niihin. Poiketen siitä, mitä edellä on sanottu, rajanaapurit eivät kuitenkaan ole ilman erityistä syytä velvollisia ottamaan osaa lohkominen tai halkomisen yhteydessä suoritetun rajankäynnin toimituskustannuksiin.

275 §

Sen lisäksi, mitä muualla säädetään toimituskustannusten suorittamisesta valtion varoista, maksetaan toimituksessa, josta ei määrätä maanmittausmaksua, toimitusmenot lopullisesti valtion tai, jos toimitusinsinöörinä on kiinteistöinsinööri, kunnan varoista. Jos maanmittausmaksu peritään alennettuna muussa kuin maanmittausmaksusta annetun lain 4 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa tai jos maanmittausmaksu jätetään joltakin osin määrittämättä, maksetaan toimitusmenot lopullisesti valtion tai kunnan varoista samassa suhteessa kuin maanmittausmaksu.

Jos toimitusmääräys peruutetaan hakijan pyynnöstä, hakijan on suoritettava hakemuksen perusteella tehdyistä toimenpiteistä aiheutuneet kustannukset.

286 §

Jos rekisteröidyn toimituksen suorittamisessa on tapahtunut mittaus- tai laskuvirhe taikka asianosaisen oikeuksiin tai velvollisuuksiin vaikuttanut kirjoitus- tai merkintävirhe eikä virhettä ole pidettävä vähäisenä, voi maanmittaustoimisto asianosaisen hakemuksesta taikka kiinteistörekisterin tai maarekisterin pitäjän esityksestä määrätä suoritettavaksi virheen oikaisemista tarkoittavan toimituksen. Oikaisutoimituksen kustannukset maksetaan valtion varoista ja siitä on muutoin soveltuvien osin voimassa, mitä jaon täydentämisestä on säädetty. Virheen oikaisu on haettava taikka kiinteistörekisterin tai maarekisterin pitäjän on tehtävä esitys oikaisutoimituksen suorittamisesta viiden vuoden kuluessa toimituksen rekisteröimisestä.

Jos rekisteröidyn toimituksen asiakirjoissa on muu kuin 1 momentissa tarkoitettu kirjoitus-, merkintä- tai laskuvirhe, voi kiinteistörekisterin tai maarekisterin pitäjä päätöksellään oikaista sen varattuaan niille, joiden oikeuksiin tai velvollisuuksiin oikaisu vaikuttaa, mahdollisuuden tulla kuulluiksi.

Maarekisterissä olevan virheellisen tai puutteellisen tiedon korjaamiseen sekä rekisteristä puuttuvan tiedon lisäämiseen sovelletaan, mitä siitä kiinteistörekisterilaissa (392/85) kiinteistörekisterin osalta säädetään tai määrätään.

312 §

Toimituksen kestäessä saa hakea erikseen muutosta myös ratkaisuun, joka koskee toimituksen yhteydessä suoritettua rajankäyntiä tai tilusvaihtoa taikka niiden suorittamista koskevan vaatimuksen hylkäämistä, jos toimitusinsinööri katsoo muutoksenhaun sallimisen kesken toimituksen tarkoituksenmukaiseksi.

Kun toimitusmiesten päätökseen on haettu muutosta 1 tai 2 momentin nojalla, ei toimituksessa saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, joihin valituksen johdosta annettava päätös saattaa vaikuttaa. Maaaoikeustuomari voi kuitenkin toimitusinsinöörin esityksestä ennen valitusasian ratkaisemista määrätä, että toimitusta saadaan jatkaa myös tällaisten toimenpiteiden osalta.

314 §

Valitus on tehtävä kirjallisesti, ja valituskirjelmä on annettava maanmittaustoimistoon viimeistään kolmantenakymmenentenä päivänä siitä, kun toimitus on julistettu päättyneeksi tai päätös, johon muutosta haetaan, on annettu. Edellä 312 §:n 10 kohdassa mainitussa tapauksessa on valitus tehtävä saman ajan kuluessa siitä, kun este lakkasi, kuitenkin aina ennen kuin valitusaika toimituksessa päättyy.

Valituskirjelmä voidaan valittajan vastuulla toimittaa maanmittaustoimistoon säädetyn määräajan kuluessa myös maksettuna postilähetyksenä tai lähetin välityksellä.

314 a §

Jos maaaoikeudelle määräajassa toimitetusta valituksesta puuttuu säännöksessä tarkoitettu tieto tai liite taikka jos valituskirjelmää ei ole allekirjoitettu tai valituksessa on muu puutteellisuus, on maaaoikeustuomarin varattava valittajalle tilaisuus hänelle asetetussa kohtuullisessa määräajassa poistaa puutteellisuus, jollei se ole niin vähäinen, ettei sen poistaminen ole tarpeen.

Jollei valittaja, vaikka hänelle on 1 momentin mukaisesti varattu siihen tilaisuus, ole poistanut puutteellisuutta ja valitus on niin puut-

teellinen, ettei asiaa sen perusteella voida ratkaista, valitus jätetään tutkimatta.

Erityisestä syystä saadaan asianosaiselle, jonka valitus on täydennyksen jälkeenkin 1 momentissa mainituin tavoin puutteellinen, varata uusi tilaisuus sen täydentämiseen.

316 §

Julistaessaan sellaisen päätöksen, josta toimituksen kestäessä saa erikseen valittaa, on toimitusinsinööriin ilmoitettava, miten päätökseen tyytymättömän on meneteltävä saadakseen päätöksen muutetuksi. Lopettaessaan toimituksen toimitusinsinööriin on ilmoitettava muutoksenhakuoikeudesta ja annettava asianosaisille yhteisesti valitusosoitus, joka sisältää tiedon toimitusmiesten toimenpiteistä ja siitä, miten siitä voidaan valittaa. Jos asianosainen pyytää itselleen erityistä valitusosoitusta, on toimitusinsinööriin se hänelle annettava.

318 §

Jos on selvää, ettei maaoykeuden kansliaan saapunut valitus kuulu maaoykeuden käsiteltäviin, että valitus on tehty liian myöhään, ettei edellytyksiä asian alistamiseen ole ollut tai että muu oikeudenkäynnin edellytys puuttuu, ratkaisee asian maaoykeustuomari yksinään. Maaoykeustuomarin päätös merkitään asiakirjoihin, jotka palautetaan valittajalle tai alistetussa asiassa toimitusinsinööriille. Päätöksestä on aina annettava tieto maanmittaustoimistolle ja valitusasiassa, jos toimitus on kesken, myös toimitusinsinööriille esitettäväksi toimituskouksessa muille asianosaisille, joiden tietoon päätös silloin katsotaan saatetuksi.

320 §

Maaoykeuden istunnosta tiedotetaan kuulutuksella yhdessä tai kahdessa paikkakunnalla leviävässä sanomalehdessä vähintään neljätoista päivää ennen istuntoa. Toimitusinsinööriille on maaoykeustuomarin ilmoitettava istunnosta virkakirjeellä, joka vähintään neljätoista päivää ennen istuntoa on annettu postissa kuljetettavaksi. Samalla tavoin on istunnosta ilmoitettava valittajalle sekä muulle toimituksen asianosaiselle, jonka oikeutta valitus koskee tai joka on ilmoittamista pyytänyt, jos näiden osoitteet ovat tiedossa.

321 §

Kun oikeus on säädetyllä tavalla kutsuttu

koolle, on alistettu asia käsiteltävä asianosaisen poissaolosta huolimatta.

333 §

Sen, joka ei tyydy maaoykeuden muissa kuin 332 §:ssä mainituissa asioissa julistamaan päätökseen, on ilmoitettava siihen puhevallan menettämisen uhalla tyytymättömyyttä joko suullisesti tai kirjallisesti maaoykeustuomarille tai kirjallisesti maanmittaustoimistolle kahdeksan päivän kuluessa päätöksen julistamisesta julistamispäivä siihen luettuna. Tyytymättömyyden ilmoituksen toimittamisessa maaoykeustuomarille lähetin välityksellä tai postitse noudetaan, mitä eräiden asiakirjain lähettämisestä tuomioistuimille annetussa laissa (248/65) säädetään.

Muutosta on haettava korkeimmalta oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä on valittajan tai hänen laillisesti valtuuttamansa asiamiehen maaoykeuden päätöksen sekä, jos valitusajan pitennystä on myönnetty, siitä annetun päätöksen ohella annettava maanmittaustoimistoon viimeistään kuudentenakymmentenä päivänä sen jälkeen, kun maaoykeuden päätös julistettiin. Tyytymättömyydenilmoituksen ja valituskirjelmän saa valittaja omalla vastuullaan toimittaa maanmittaustoimistoon maksettuna postilähetyksenä tai lähetin välityksellä.

334 §

Joka on tyytymätön maaoykeustuomarin päätökseen asiassa, jonka tämä on yksin ratkaissut ja joka ei koske toimitusmiehen esteellisyyttä, saa hakea muutosta korkeimmalta oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä on valittajan tai hänen laillisesti valtuuttamansa asiamiehen puhevallan menettämisen uhalla maaoykeustuomarin antaman päätöksen ja siihen kuuluvien asiakirjojen kanssa annettava maanmittaustoimistoon viimeistään kuudentenakymmentenä päivänä sen jälkeen kun valittaja sai tiedon maaoykeustuomarin päätöksestä. Valituskirjelmän toimittamisesta maanmittaustoimistoon postitse tai lähetin välityksellä on vastaavasti voimassa, mitä 333 §:n 2 momentissa säädetään.

335 §

Jos asianosainen, joka on ilmoittanut tyytymättömyyttä maaoykeuden päätökseen, valitusajan kuluessa näyttää laillisen esteen tai muun

erinomaisen syyn, minkä vuoksi hän ei ole voinut säädettyssä ajassa tehdä valitustaan, maaoukeustuomarin on määrättävä hakemuksesta uusi määräaika sitä varten.

336 §

Kun valitus maaoukeuden päätöksestä on saapunut maanmittaustoimistoon, on sen lähetettävä valituskirjat asianomaiselle haastemiehelle, jonka tulee viipymättä ilmoittaa päätökseen tyytyneille asianosaisille, että valitusasiakirjat ovat kuukauden ajan heidän nähtävissä. Tällainen ilmoitus voidaan tehdä myös kuulutuksella, joka on julkaistava siten kuin julkisista kuulutuksista säädetään. Asianosaisen on sillä uhalla, ettei heitä enää asiassa kuulla, kuukauden kuluessa valituksesta näin tiedon saatuaan annettava sen johdosta selityksensä haastemiehelle, jonka on lähetettävä se valituskirjain kanssa maanmittaustoimistolle.

Haastemiehen palautettua valituskirjat selityksineen maanmittaustoimiston on toimitettava ne toimitusinsinööreille. Tämän on kuukauden kuluessa niiden saapumisesta annettava lausuntonsa asiasta maanmittaustoimistolle, minkä jälkeen maanmittaustoimiston on lähetettävä valituskirjat ja tarpeen mukaan asiaa koskeva maaoukeuden asiakirjavihko korkeimmalle oikeudelle.

340 c §

Joka on tyytymätön 1 momentissa tarkoitettuun maanmittaustoimiston päätökseen, saa hakea siihen muutosta maaoukeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirja on puhevallan menettämisen uhalla annettava maanmittaustoimistoon viimeistään kolmantenakymmenentenä päivänä päätöksen tiedoksi saamisesta tai toimitettava valittajan vastuulla sinne postitse sanotun määräajan kuluessa. Jollei valituksen yhteydessä muuta näytetä, katsotaan valittajan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, jona päätös on maanmittaustoimistosta hänen ilmoittamallaan osoitteella varustettuna pantu postiin.

340 d §

Valtion omistuksessa oleva pakkolunastusyksikkö tai tila, johon ei kohdistu kiinnityksiä ja jolla ei ole osuutta yhteismetsään, voidaan liittää valtion metsämaahan. Liittämistä on

haettava kartasto- ja tietopalvelutoimistolta, joka ratkaisee asian. Liittämispäätöksestä on tehtävä tarpeelliset merkinnät kiinteistörekisteriin tai maarekisteriin. Liittämispäätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Tilaan tai pakkolunastusyksikköön kohdistuneet rasitteet ja niihin verrattavat käyttöoukeudet jäävät liittämisen jälkeen voimaan, mutta sen hyväksi perustetut sanotunlaiset oikeudet kumoutuvat lukuun ottamatta tierasitetta sekä yksityisistä teistä annetussa laissa (358/62) tarkoitettua tieoukeutta ja sanotun lain 13 §:n 2 momentissa tarkoitettuja oukeuksia.

Valtion omistama määräala voidaan liittää valtion metsämaahan. Liittämisen edellytyksistä on voimassa, mitä 1 momentissa säädetään tilan liittämistä. Liittäminen suoritetaan hakemuksesta pidettävässä toimituksessa, jossa noudatetaan soveltuvin osin, mitä lohkomisesta säädetään.

Kun 3 momentissa tarkoitettu määräala on liitetty valtion metsämaahan, on sen viranomaisen, jonka hallinnassa valtion metsämaa on, 30 päivän kuluessa toimituksen merkitsemisestä kiinteistörekisteriin tai maarekisteriin pantava liittämistä tiedoksianto kunnan ilmoitustaululle kolmen kuukauden ajaksi nähtäville sillä tavoin kuin julkisista kuulutuksista säädetään. Lainhuudatuksesta ja kiinteistönsaannon moittimisajasta annetun lain (86/30) 20 ja 21 §:ssä säädetty moiteajat alkavat mainitun kuulutusajan päättymisestä.

340 f §

Samalle omistajalle kuuluvat, samaa tarkoitusta palvelevat ja samassa kunnassa sijaitsevat pakkolunastusyksiköt voidaan omistajan suostumuksella yhdistää kartasto- ja tietopalvelutoimiston päätöksellä. Kartasto- ja tietopalvelutoimiston päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Tila, johon ei kohdistu kiinnityksiä ja jolla ei ole osuutta yhteismetsään, voidaan liittää samalle omistajalle kuuluvaan, samaa tarkoitusta palvelemaan ja samassa kunnassa sijaitsevaan pakkolunastusyksikköön. Liittämisessä noudatetaan muutoin soveltuvin osin, mitä 340 d §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

347 §

Kun yleinen etu vaatii tässä laissa tarkoitettua toimituksen suorittamista eikä kukaan asianosainen hae toimitusta, voi maanmittaustoimisto antaa määräyksen sellaisen toimituk-

sen suorittamiseksi. Toimituskustannukset maksetaan valtion varoista lopullisena menona.

348 a §

Jos toimituksen lopettamisen jälkeen, ennen kuin siitä on tehty merkintä maarekisteriin tai kiinteistörekisteriin, ilmenee, että toimituksessa tehty päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisen väärään lain soveltamiseen, voidaan virheellinen päätös poistaa ja ratkaista asia uudelleen (*asiavirheen korjaaminen*).

Jos toimituksen lopettamisen jälkeen, ennen kuin siitä on tehty merkintä maarekisteriin tai kiinteistörekisteriin, ilmenee, että toimituksessa on mittaus-, lasku-, kirjoitus- tai merkintävirhe, se on korjattava (*kirjoitusvirheen korjaaminen*).

Jos kirjoitusvirhe on luonteeltaan sellainen, että yksinomaan sen korjaaminen johtaisi jonkun asianosaisen kannalta kohtuuttomaan lopputulokseen, virhettä ei kuitenkaan saa korjata, jollei samalla toimitukseen tehdä virheen korjaamisen johdosta tarpeellisia muutoksia.

348 b §

Korjaamisasian käsiteltäväksi ottamisesta päättää toimitusinsinööri omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta taikka kiinteistörekisterin tai maarekisterin pitäjän esityksestä.

Toimitusinsinöörin päätökseen, joka koskee korjaamisasian käsiteltäväksi ottamista, ei saa hakea muutosta valittamalla.

348 c §

Edellä 348 a §:n 2 momentissa tarkoitetun kirjoitusvirheen korjaa toimitusinsinööri. Asianosaiselle, jonka oikeuteen korjaamispäätös vaikuttaa, on ennen päätöksen tekemistä varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

Asiavirheen ja 348 a §:n 3 momentissa tarkoitetun kirjoitusvirheen korjaaminen käsitellään toimituskokouksessa, jossa toimitus otetaan uudelleen käsiteltäväksi siltä osin kuin virheen korjaamiseksi on tarpeen.

Toimitus voidaan ottaa uudelleen käsiteltäväksi edellytyksellä, että asianosaiset, joiden oikeuteen korjaaminen vaikuttaa, tähän suostuvat taikka maa-oikeustuomari toimitusinsinöörin esityksestä niin määrää. Sellaisen virheen korjaamiseksi, joka estää toimituksen rekisteröimisen, saadaan toimitus kuitenkin käsitellä uudelleen asianosaisten suostumuksetta.

348 d §

Jos toimituksesta on valitettu, on korjaamisasian käsiteltäväksi ottamisesta ilmoitettava maa-oikeudelle.

Korjaamisesta on tehtävä merkinnät toimitusasiakirjoihin ja lähetettävä tieto sille asianosaiselle, jonka oikeutta korjaaminen koskee.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 .

Lakia sovelletaan niissä asioissa jotka otetaan käsiteltäväksi lain voimaantulon jälkeen. Lakia sovelletaan menettelyä koskevilta osin myös ennen lain voimaantuloa aloitettuihin toimituksiin.

Helsingissä 30 päivänä huhtikuuta 1992

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Maa- ja metsätalousministeri *Martti Pura*

Laki

jakolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 14 päivänä joulukuuta 1951 annetun jakolain (604/51) 55 ja 73 §, 89 §:n 2 momentti, 95 ja 96 §, 106 §:n 2 momentti, 126 §:n 2 ja 3 momentti, 140, 141, 172, 174 ja 189 §, 277 §:n 1 momentti, 307 §:n 5 momentti, 308 §, 312 §:n 5 kohta ja 326 §,

sellaisina kuin niistä ovat, 55 ja 96 §, 126 §:n 2 ja 3 momentti ja 308 § 31 päivänä tammikuuta 1975 annetussa laissa (52/75), 89 §:n 2 momentti 30 päivänä joulukuuta 1961 annetussa laissa (594/61) 141 §, 307 §:n 5 momentti ja 326 § 2 päivänä toukokuuta 1972 annetussa laissa (321/72), 174 § 1 päivänä heinäkuuta 1988 annetussa laissa (625/88), 277 §:n 1 momentti 4 päivänä heinäkuuta 1975 annetussa laissa (534/75),

muutetaan 51 §, 52 §:n 1 momentti, 58 §:n 1 ja 2 momentti, 70 §:n 2 ja 3 momentti, 75, 141 a ja 142 §, 175 §:n 1 momentti, 182 §:n 3 momentti, 188, 193, 194 ja 196 §, 211 §:n 2 momentti, 226, 228, 240, 244 ja 251 §, 256 §:n 3 momentti, 263 ja 264 §, 269 §:n 1 momentti, 275 §:n 2 momentti, 286 §:n 1 ja 2 momentti, 314 §:n 1 ja 2 momentti, 316 §, 318 §:n 1 momentti, 320 ja 321 §, 333 §:n 1 ja 2 momentti, 334 ja 335 §, 336 §:n 1 ja 2 momentti, 340 c §:n 4 momentti, 340 d ja 340 f § sekä 347 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 52 §:n 1 momentti, 58 §:n 1 ja 2 momentti, 75 ja 194 §, 333 §:n 1 momentti ja 340 c §:n 4 momentti mainitussa 31 päivänä tammikuuta 1975 annetussa laissa, 70 §:n 2 ja 3 momentti, 244 §, 269 §:n 1 momentti, 275 §:n 2 momentti, 286 §:n 1 ja 2 momentti, 314 §:n 1 ja 2 momentti, 318 §:n 1 momentti, 333 §:n 2 momentti, 334, 340 d ja 340 f § sekä 347 §:n 1 momentti 29 päivänä kesäkuuta 1984 annetussa laissa (509/84), 141 a § ja 175 §:n 1 momentti 31 päivänä toukokuuta 1972 annetussa laissa (439/72), 182 §:n 3 momentti mainitussa 1 päivänä heinäkuuta 1988 annetussa laissa, 188 § mainitussa 30 päivänä joulukuuta 1961 annetussa laissa, 263 § muutettuna mainituilla 2 päivänä toukokuuta 1972 ja 29 päivänä kesäkuuta 1984 annetuilla laeilla sekä 4 päivänä heinäkuuta 1975 annetulla lailla (532/75) sekä 264, 320 ja 335 § ja 336 §:n 1 ja 2 momentti mainitussa 2 päivänä toukokuuta 1972 annetussa laissa, sekä

lisätään lakiin uusi 51 a §, 275 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainituilla 29 päivänä kesäkuuta 1984 annetulla lailla, uusi 3 momentti, 286 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 4 momentti, 312 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainituilla 2 päivänä toukokuuta 1972 ja 31 päivänä tammikuuta 1975 annetuilla laeilla, uusi 2 ja 3 momentti ja 340 d §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 29 päivänä kesäkuuta 1984 annetussa laissa, uusi 4 momentti sekä lakiin uusi 314 a sekä 348 a—348 d § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

51 §

Kaikesta, mitä toimituksessa tapahtuu, on pidettävä pöytäkirjaa.

Ehdotus

51 §

Toimituksessa on pidettävä pöytäkirjaa. Pöytäkirjaan merkitään asianosaisten vaatimukset ja muiden lausumien sisältö, sopimukset, toimitusmiesten ratkaisut sekä muut toimituksen kannalta merkitykselliset asiat, jos ne eivät sisälly muuhun toimituksen asiakirjaan. Pöytäkirjan ja muut toimituksessa laaditut asiakirjat allekirjoittaa toimitusinsinööri.

51 a §

Asianosaisille on toimituksessa esitettävä tehdyt ratkaisut ja sopimukset.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

55 §

Asianosaisten jaon yhteydessä tekemä sopimus on ollakseen pätevä asianosaisten tai heidän toimituskokouksessa yksimielisesti valitsemiensa henkilöiden allekirjoitettava taikka asianosaisten toimituskokouksessa hyväksyttävä. Hyväksymisestä on tehtävä merkintä pöytäkirjaan. Sopimus on otettava pöytäkirjaan tai sen liitteeksi.

55 §

Jos saapuvilla olevat asianomaiset hyväksyvät toimitusmiesten päätöksen asiassa, joka muutoin olisi alistettava maaoikeuden ratkaistavaksi, on tällaisesta hyväksymisestä tehtävä merkintä pöytäkirjaan.

58 §

Jollei toimitusta ole tiedotettu aloitettavaksi ja hakija kirjallisesti ilmoittaa maanmittaustoimistolle peruuttavansa hakemuksensa, tulee maanmittaustoimiston peruuttaa antamansa toimitusmääräys. Sellaista toimitusta, johon määräys on annettu asianosaisen sitä hakematta, ei saa peruuttaa ilman maanmittaushallituksen lupaa.

Jos toimituksen hakija jäi saapumatta alkukokoukseen laillista estettä ilmoittamatta tai alkukokouksessa pyytää, ettei toimitusta suoritettaisi, on toimitus jätettävä sikseen, jollei kukaan sellainen asianosainen, joka olisi voinut itse panna toimituksen vireille, vaadi sen suorittamista.

52 §

Asianosaisten jaon yhteydessä tekemä sopimus on ollakseen pätevä asianosaisten tai heidän toimituskokouksessa yksimielisesti valitsemiensa henkilöiden allekirjoitettava taikka asianosaisten toimituskokouksessa hyväksyttävä.

55 §

(kumotaan)

58 §

Jollei toimitusta ole tiedotettu aloitettavaksi ja hakija kirjallisesti ilmoittaa peruuttavansa hakemuksensa, tulee maanmittaustoimiston peruuttaa antamansa toimitusmääräys. Toimitusmääräys sellaiseen toimitukseen, johon määräys on annettu hakemuksetta viranomaisen aloitteesta, peruutetaan saman viranomaisen esityksestä.

Jos toimituksen hakija alkukokouksessa pyytää, ettei toimitusta suoriteta, on toimitus jätettävä sikseen, jollei kukaan sellainen asianosainen, joka olisi voinut itse panna toimituksen vireille, vaadi sen suorittamista.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

70 §

Milloin toimitus koskee tilojen yhteistä aluetta taikka kahden tai useamman yhteisesti omistamaa kiinteistöä eikä toimituksessa ole kysymys alueen tai kiinteistön jaosta, saadaan kutsukirje sen osalta toimittaa yhdelle osakkaista tai omistajista taikka yhteisen alueen hallintoa varten asetetulle toimitsijalle, uskotulle miehelle tai asiamiehelle taikka hallintoa hoitavan toimikunnan tai hoitokunnan jäsenelle.

Toimituksen alkukokouksessa tiedottaminen katsotaan asianmukaisesti suoritetuksi, jos edellä tarkoitettu kirje on annettu vähintään 14 päivää ennen kokousta kirjattuna kirjeenä postin kuljetettavaksi tai kuulutus julkaistu vähintään 14 päivää ennen kokousta.

73 §

Kun toimitus koskee valtion tai seurakunnan omistamaa tai hallitsemaa tilaa taikka maa- tai vesialuetta, on toimitusinsinöörin vähintään kahden viikkoa ennen ilmoitettava toimituksen alkamisen aika ja paikka sille viranomaiselle, jonka hoidossa tai valvonnassa olevaa tilaa tai aluetta toimitus koskee.

75 §

Kun toimituksesta on tiedotettu siten kuin edellä on säädetty, ei asianosaisen tai julkisen asiamiehen poissaolo estä toimituksen suorittamista, ellei 58 §:n 2 momentista muuta johdu.

89 §

Jos jaettava alue kuitenkin rajoittuu vähäarvoiseen yhteiseen vesijättöön tai vesialueeseen ja rajankäynnin suorittaminen tältä osin siitä johtuvat kustannukset huomioon ottaen ei olisi tarkoituksenmukaista, ei sitä ole tarpeen suorittaa, jollei rajan paikasta ole riitaa.

95 §

Valitus päätöksestä, jolla piirirajankäynti on julistettu tarpeettomaksi, alköön estäkö toimituksen jatkamista.

96 §

Ennen kuin piirirajankäynnistä tai tilusvaihdoista johtunut riitaisuus on lainvoimaisesti ratkaistu, eivät toimitusmiehet saa tehdä päätöistä

Jos toimitus koskee usean yhdessä omistamaa kiinteistöä tai määrää alaa, eikä toimituksessa ole kysymys kiinteistön jaosta, riittää, että kutsukirje toimitetaan yhdelle omistajista. Jos toimitus koskee yhteistä aluetta, eikä kysymys ole sen jakamisesta tai 231 §:n 1 momentin 1, 2 tai 3 kohdassa tarkoitettusta jaon täydentämisestä, kutsukirje toimitetaan osakaskunnalle noudatetaan, mitä yhteisäluelain (758/89) 26 §:ssä säädetään.

Toimituksen alkukokouksesta tiedottaminen katsotaan asianmukaisesti suoritetuksi, jos edellä tarkoitettu kirje on vähintään 14 päivää ennen kokousta annettu postin kuljetettavaksi tai muulla tavoin toimitettu asianosaiselle taikka kuulutus julkaistu vähintään 14 päivää ennen kokousta.

73 §

(kumotaan)

75 §

Kun toimituksesta on tiedotettu siten kuin edellä säädetään, ei asianosaisen poissaolo estä toimituksen suorittamista.

(2 mom. kumotaan)

95 §

(kumotaan)

96 §

(kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

hyvityksestä, nautintaselitelmästä, jakoperusteesta eikä jakoehdotuksesta.

Tilojen halkomista tarkoittavan uusjaon, erillisen yhteisen alueen jaon ja halkomisen yhteydessä suoritettava piirirajankäynti ja vapaaehtoinen tilusvaihto voidaan kuitenkin saattaa loppuun samalla kertaa muun toimituksen kanssa, mikäli saapuvilla olevat asianosaiset siihen suostuvat. Jos näin suoritetusta piirirajankäynnistä tai tilusvaihdosta valitetaan ja oikeus määrätä sitä muutettavaksi, sovelletaan vastavasti, mitä 244 §:ssä on säädetty menettelyistä silloin, kun maanmittaustoimituksessa havaittu virhe tulee korjattavaksi.

106 §

Nautintaselitelmä on esitettävä asianosaisille ja toimitusmiesten allekirjoitettava.

106 §

(2 mom. kumotaan)

126 §

Tilan palstojen luku on rajoitettava kolmeen tai, jos erityiset syyt vaativat, kuuteen. Välttämättömien syiden vaatiessa voidaan palstojen luku määrätä suuremmaksikin, jolloin on noudatettava 140 §:n ja 307 §:n 4 momentin säännöksiä.

Eri palstoiksi ei lueta yhteistä tai jonkin tilan erityistä tarvetta varten erotettua aluetta eikä pieniä saaria. Eri palstoiksi ei myöskään lueta kapean vesiväylän, rautatien tai yleisen tien toisistaan erottamia tiluksia, jos niiden välillä on tarkoituksenmukainen kulkuyhteys.

(2 ja 3 mom. kumotaan)

140 §

Jos toimitusmiehet ovat 126 §:n 2 momentin perusteella määränneet tilalle annettavaksi useampia kuin kuusi palstaa ja asianosaiset ovat jakoehdotuksen hyväksyneet, on asia alistettava maanmittauskonttorin ratkaistavaksi. Maanmittauskonttorin päätökseen ei saa hakea muutosta.

(kumotaan)

140 §

141 §

Maanmittauskonttori voi, havaitessaan sen tarpeelliseksi, määrätä, että jakoehdotus on ennen sen esittämistä asianosaisille alistettava maanmittauskonttorin tarkastettavaksi.

(kumotaan)

141 §

Voimassa oleva laki

141 a §

Kun uusjaossa jakoehdotus on hyväksytty tai vaatimus sen muuttamisesta lainvoimaisesti ratkaistu, tulee toimitusinsinöörin lähettää toimituksen asiakirjat maanmittauskonttoriin tältä osin tarvittaessa tarkastettaviksi sekä maarekisteriin merkittäviksi.

142 §

Kun jakoehdotus on asianmukaisesti hyväksytty tai vaatimus sen muuttamisesta on lainvoimaisesti ratkaistu, on jakorajat käytävä ja pyykitettävä.

172 §

Loppukokouksessa on toimitusinsinöörin pidettävä asianosaisten nähtävinä toimituksen kartta ja asiakirjat sekä annettava asianosaisille näiden pyytämiä tietoja jaosta ja sen suorittamisesta. Asianosaisilla on myös oikeus karttojen ja asiakirjojen perusteella tehdä niistä muistiinpanoja.

174 §

Ennen kuin toimitus, jota ei ole saatettu maaoikeuden tutkittavaksi, merkitään maarekisteriin, maanmittauskonttorin on tarkastettava, että toimitus täyttää tilajärjestelmän ja rekisterilaitoksen selvyydelle ja luotettavuudelle asetettavat vaatimukset.

Jollei toimitusta tarkastuksessa hyväksytä, maanmittauskonttorin on palautettava se toimitusinsinöörille korjattavaksi.

175 §

Kun toimitus on tarkastuksessa hyväksytty, on se merkittävä maarekisteriin. Toimitus on lainvoimainen, kun tällainen merkitseminen on tapahtunut.

Ehdotus

141 a §

Kun uusjaossa jakoehdotus on hyväksytty tai vaatimus sen muuttamisesta lainvoimaisesti ratkaistu, merkitään se tältä osin maarekisteriin tai kiinteistörekisteriin.

142 §

Kun jakoehdotus on hyväksytty tai vaatimus sen muuttamisesta on lainvoimaisesti ratkaistu, on jakorajat käytävä.

Raja on täsmällisesti määrättävä ja merkitävä pysyvästi maastoon. Rajan paikka voidaan kuitenkin jättää maastoon merkitsemättä asemakaava- ja rakennuskaava-alueella sekä erityisesti syystä muuallakin, jos merkitseminen ei ole tarpeen kiinteistöjaotuksen selvyyden vuoksi eikä tilan omistaja vaadi merkitsemistä. Myös selvä luonnollinen raja voidaan jättää maastoon merkitsemättä.

172 §

(kumotaan)

174 §

(kumotaan)

175 §

Toimitus, josta ei ole valitettu, merkitään maarekisteriin tai kiinteistörekisteriin valitusajan päätyttyä. Toimitus on lainvoimainen, kun tällainen merkitseminen on tapahtunut.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

182 §

Kun lohkomalla erotetaan kahdesta tai useammasta tilasta muu alue kuin koskialue, tulee lohkomiseen olla kiinnityksen haltijan kirjallinen suostumus. Jos erotettavan yhteisen alueen summittain laskettu jyvitysarvo vastaa enintään kolmea prosenttia niiden tilojen yhteisenlasketusta summittaisesta jyvitysarvosta, joista erottaminen tapahtuu, tai jos tiloja rasi-tavat yhteiset kiinnitykset taikka vain yhteen tilaan on vahvistettu kiinnitys, ei kiinnityksen haltijan suostumus kuitenkaan ole tarpeen. Myöskään silloin, kun erotettava yhteinen alue on luovutettu eräistä yhteisistä alueista ja niihin verrattavista etuuksista annetussa laissa (204/40) säädettyssä järjestyksessä, ei kiinnityksen haltijan suostumus ole tarpeen.

188 §

Lohkomisessa on käytävä ja pyykitettävä lohottavan alueen raja, jollei sellaisena ole selvä luonnollinen raja tai jollei alue ole erillinen pyykitetty palsta. Rajankäynti on toimitettava maanomistajan osoituksen tai, jos määräala on luovutettu, luovutuskirjan ja muun saatavissa olevan selvityksen mukaan.

Jos erotettavan alueen rajana on tilan piiri-raja, jonka paikka on epävarma, on tämä säädettyssä järjestyksessä käytävä, mikäli 89 §:n 2 momentista ei muuta johdu.

189 §

Lohkomalla muodostettavaan uuteen tilaan ei saa kuulua useampaa kuin kolme palsta, pieniä saaria ja tilan erityistä tarvetta varten erotettua aluetta lukuun ottamatta. Kuitenkin voidaan, jos erityiset syyt niin vaativat ja tilusten sopiva sijoitus sen sallii, uuteen tilaan lukea enintään viisi palsta.

193 §

Lohkomisessa on laadittava, paitsi karttaa ja pöytäkirjaa, myös lohkomiskirja, joka osoittaa, miten lohkominen on toimitettu. Tarpeen mukaan on myös laadittava nautintaselitelmä sekä arviokirja korvauksista ja siirtokustannuksista.

194 §

Mitä jakotoimitusten osalta on säädetty yhteisten palstojen erottamisesta, rasiitteista, rajo-

Kun lohkomalla erotetaan kahdesta tai useammasta tilasta muu alue kuin koskialue, tulee lohkomiseen olla kiinnityksen haltijan kirjallinen suostumus. Jos tiloja rasittavat yhteiset kiinnitykset taikka vain yhteen tilaan on vahvistettu kiinnitys, ei kiinnityksen haltijan suostumus kuitenkaan ole tarpeen. Myöskään silloin, kun erotettava alue on yhteinen alue tai osa siitä, ei kiinnityksen haltijan suostumus ole tarpeen.

188 §

Lohkomisessa on käytävä lohottavan alueen raja. Rajan paikka on määrättävä maanomistajan osoituksen tai, jos määräala on luovutettu, luovutuskirjan ja muun saatavissa olevan selvityksen mukaan.

Jos erotettavan alueen rajana on tilan piiri-raja, jonka paikka on epävarma, on tämä säädettyssä järjestyksessä käytävä.

189 §

(kumotaan)

193 §

Lohkomisessa laaditaan pöytäkirja sekä tarpeen mukaan kartta ja lohkomiskirja.

Pöytäkirjassa tai lohkomiskirjassa on esitettävä, miten lohkomisessa tilat on muodostettu.

194 §

Mitä jakotoimitusten osalta on säädetty yhteisten palstojen erottamisesta, rasiitteista, rajo-

Voimassa oleva laki

jen käymisestä ja pyykittämisestä sekä siirtokustannuksista, tileistä, toimituksen lopettamisesta, valitusosoituksen antamisesta, *toimituksen tarkastamisesta* ja menettelystä yleensä, on sovellettava myös lohkomiseen, mikäli toisin ei ole säädetty.

196 §

Sellainen lohkomistoimitus, jonka kaikki asianosaiset ovat allekirjoituksillaan hyväksyneet, voidaan *tarkastaa ja* merkitä maarekisteriin valitusajan päättymistä odottamatta.

211 §

Tilusvaihdon toimittamisen edellytyksenä on myös, että toimituksessa voidaan noudattaa tämän lain yleisiä säännöksiä *palstojen luvusta ja muodosta sekä teiden, ojien ynnä muusta* tilusten tarkoituksenmukaisen käytön järjestelystä.

226 §

Raja on käytävä *ja merkittävä* niin, että sen paikka tulee selvästi osoitetuksi. *Rajamerkkien tulee olla kestäviä.*

228 §

Mitä on säädetty jakotoimituksissa noudatettavasta menettelystä, sovelletaan, mikäli toisin ei ole säädetty, myös rajankäyntiin. Niin ikään on rajankäynnissä noudatettava, mitä 216 §:n 2 momentissa säädetään.

240 §

Muodostettaessa tilaksi erillistä aluetta, joka ei ennestään kuulu tilaan eikä ole erillinen vesijättö, on noudatettava, jollei muualla *ole* toisin säädetty, 256 §:n säännöksiä. Sama on voimassa tällaisen alueen liittämisestä ennestään olevaan tilaan.

244 §

Jos maanmittaustoimituksessa sattunut virhe määrätään korjattavaksi *tarkastuksen tai* valituksen johdosta taikka oikaistavaksi 286 §:ssä tarkoitettussa toimituksessa mutta korjaamises-

Ehdotus

jen käymisestä ja pyykittämisestä sekä siirtokustannuksista, tileistä, toimituksen lopettamisesta, valitusosoituksen antamisesta ja menettelystä yleensä, on sovellettava myös lohkomiseen, mikäli toisin ei *säädetä*.

196 §

Sellainen lohkomistoimitus, jonka kaikki asianosaiset ovat allekirjoituksillaan hyväksyneet, voidaan merkitä maarekisteriin *tai kiinteistörekisteriin* valitusajan päättymistä odottamatta.

Tilusvaihdon toimittamisen edellytyksenä on myös, että toimituksessa voidaan noudattaa tämän lain yleisiä säännöksiä *tilusten* tarkoituksenmukaisen käytön järjestelystä.

226 §

Raja on käytävä niin, että sen paikka tulee selvästi osoitetuksi.

228 §

Mitä *säädetään* jakotoimituksissa noudatettavasta menettelystä, sovelletaan, mikäli toisin ei *säädetään*, myös rajankäyntiin. *Rajankäynnin toimitusmiesten osalta kuitenkin noudatetaan, mitä lohkomisen toimitusmiehistä säädetään.* Niin ikään on rajankäynnissä noudatettava, mitä 216 §:n 2 momentissa säädetään.

240 §

Muodostettaessa tilaksi erillistä aluetta, joka ei ennestään kuulu tilaan eikä ole erillinen vesijättö, on noudatettava, jollei muualla toisin *säädetä*, 184 ja 256 §:n säännöksiä. Sama on voimassa tällaisen alueen liittämisestä ennestään olevaan tilaan. *Muodostettavan tilan tulee kokonaan sijaita samassa kunnassa.*

244 §

Jos maanmittaustoimituksessa sattunut virhe määrätään korjattavaksi valituksen johdosta tai oikaistavaksi 286 §:ssä tarkoitettussa toimituksessa *taikka otetaan korjattavaksi*

Voimassa oleva laki

ta tai oikaisusta toimitusta muuttamalla aiheutuisi sellaisia kustannuksia ja haittoja, jotka eivät ilmeisesti olisi oikeassa suhteessa siitä koituvaan hyötyyn, voidaan virheen korjaamisen tai oikaisun sijasta toimituksessa määrätä suoritettavaksi rahavastike.

251 §

Tilan, joka vesijätöstä muodostetaan, tulee kokonaan sijaita saman kunnan alueella. *Siihen saa kuulua pieniä saaria lukuun ottamatta enintään niin monta palstaa kuin jaossa muodostettavaan tilaan.*

256 §

Toimituksen toimitusmiehistä, sen lopettamisesta, valitusosoituksen antamisesta sekä toimituksen *tarkastamisesta* ja merkitsemisestä maarekisteriin on voimassa, mitä lohkomisesta on vastaavissa kohdin säädetty.

263 §

Toimituksen osakas on, jollei muualla ole toisin säädetty, velvollinen toimituksessa kustantamaan:

1) apumiehille, uskotuille miehille, asiantuntijoille sekä toimitsijoille suoritettavat palkkiot, päivärahat ja matkakustannusten korvaukset;

2) menot niiden asiakirjojen hankkimisesta, jotka sen mukaan kuin siitä asetuksella säädetään on esitettävä toimitusta haettaessa, sikäli kuin asiakirjojen hankkimisesta aiheutuneet menot eivät sisälly 2 momentissa tarkoitettuun maanmittausmaksuun;

3) toimitusta varten kokous- ja työhuoneen;

4) toimitusinsinööriin ja hänen apulaistensa sekä 1 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden kuljetukset toimitusalueella;

5) rajan merkitsemisestä ja kartoituslinjoista aiheutuvat menot; sekä

6) ilmakuvien avulla tapahtuvaa tiluskartoitusta varten tehtävistä maastomerkinnoista aiheutuvat menot.

Maanmittaustoimituksista valtiolle perittävistä maanmittausmaksusta on säädetty erikseen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja menoja ja 2 momentissa tarkoitettua maanmittausmaksua sanotaan tässä laissa toimituskustannuksiksi.

Ehdotus

348 c §:n 2 momentissa tarkoitettussa *toimituskokouksessa*, mutta korjaamisesta tai oikaisusta toimitusta muuttamalla aiheutuisi sellaisia kustannuksia ja haittoja, jotka eivät ilmeisesti olisi oikeassa suhteessa siitä koituvaan hyötyyn, voidaan virheen korjaamisen tai oikaisun sijasta toimituksessa määrätä suoritettavaksi rahavastike.

251 §

Vesijätöstä muodostettavan tilan tulee kokonaan sijaita samassa kunnassa.

256 §

Toimituksen toimitusmiehistä, sen lopettamisesta, valitusosoituksen antamisesta sekä toimituksen merkitsemisestä maarekisteriin tai kiinteistörekisteriin on voimassa, mitä lohkomisesta on vastaavissa kohdin säädetty.

263 §

Toimituskustannuksiin kuuluvat toimitusmenot ja maanmittausmaksu.

Toimitusmenoja ovat:

1) *apumiesten, uskottujen miesten, 50 §:n 1 momentissa tarkoitettujen asiantuntijoiden sekä toimitsijoiden käyttämisestä aiheutuvat palkkiot, korvaukset ja kustannukset;*

2) *rajan merkitsemistä ja muita maastotöitä varten tarpeellisten tarvikkeiden ja työvälineiden hankkimisesta ja käytöstä aiheutuvat korvaukset ja kustannukset;*

3) *kokous- ja työtilojen käytöstä aiheutuvat menot; sekä*

4) *muut edellisiin verrattavat toimituksen suorittamisesta johtuvat korvaukset ja kustannukset, jotka eivät kuulu maanmittausmaksuun.*

Toimitusmenot on asianosaisten maksettava, jollei muualla toisin säädetä. Jos toimituksen asianosainen ei hanki tai suorita, mitä hänen velvollisuudekseen säädetään 346 §:ssä, ja toimitusinsinööri hankkii tai suorittaa ne hänen puolestaan, maksetaan tästä aiheutuvat menot etukäteen valtion tai, milloin toimitusinsinööri on kiinteistöinsinööri, kunnan varoista sitä mukaa kuin niitä aiheutuu. Maksetut toimitusmenot peritään valtiolle tai kunnalle takaisin maanmittausmaksun perimisen yhteydessä nou-

Voimassa oleva laki

264 §

Uskotuille miehille maksettavan palkkion sekä matkakustannusten korvauksen ja päivärahan määräämisperusteet vahvistaa maanmittaushallitus maanmittauskonttorin esityksestä.

269 §

Rajankäynnin toimituskustannuksiin ottavat rajanaapurit osaa, mikäli he eivät toisin sovi, kumpikin puoliksi tai, jos useat tilat sattuvat käytyyn rajaan, kukin tilansa käydyin rajan pituuden mukaan. Jollei kustannusten jakamisesta ole sovittu ja osallistuminen kustannuksiin olisi, ottaen huomioon rajankäynnissä suoritettujen toimenpiteiden, jonkun rajanaapurin osalta kohtuutonta, ei tämä ole velvollinen osallistumaan niihin.

Jos toimitus on palautettu toimituksessa tapahtuneen virheellisen menettelyn johdosta uuteen käsittelyyn korjattavaksi, suoritetaan uudesta käsittelystä aiheutuvat 263 §:n 1 momentissa tarkoitetut kustannukset valtion varoista.

277 §

Jos toimituksen osakas ei voi hankkia tai suorittaa, mitä hänen velvollisuudekseen 346 §:ssä on säädetty, on toimitusinsinöörillä oikeus se hankkia tai suorittaa. Tästä aiheutu-

Ehdotus

dattaen maanmittausmaksun perimistä koskevia säännöksiä.

Maanmittausmaksusta säädetään erikseen.

264 §

Uskotulle miehelle maksetaan palkkiota ja korvauksia saman perusteen mukaisesti kuin kunnan luottamushenkilölle.

269 §

Rajankäynnin toimituskustannuksiin ottavat rajanaapurit osaa, mikäli he eivät toisin sovi, kumpikin puoliksi tai, jos useat tilat sattuvat käytyyn rajaan, kukin tilansa käydyin rajan pituuden mukaan. Jollei kustannusten jakamisesta ole sovittu ja osallistuminen kustannuksiin olisi, ottaen huomioon rajankäynnissä suoritettujen toimenpiteiden, jonkun rajanaapurin osalta kohtuutonta, ei tämä ole velvollinen osallistumaan niihin. *Poiketen siitä, mitä edellä on sanottu, rajanaapurit eivät kuitenkaan ole ilman erityistä syytä velvollisia ottamaan osaa lohkomisen tai halkomisen yhteydessä suoritettujen rajankäynnin toimituskustannuksiin.*

275 §

Sen lisäksi, mitä muualla säädetään toimituskustannusten suorittamisesta valtion varoista, maksetaan toimituksessa, josta ei määrätä maanmittausmaksua, toimitusmenot lopullisesti valtion tai, jos toimitusinsinöörinä on kiinteistöinsinööri, kunnan varoista. Jos maanmittausmaksu peritään alennettuna muussa kuin maanmittausmaksusta annetun lain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetussa tapauksessa tai jos maanmittausmaksu jätetään joltakin osin määräämättä, maksetaan toimitusmenot lopullisesti valtion tai kunnan varoista samassa suhteessa kuin maanmittausmaksu.

Jos toimitusmääräys peruutetaan hakijan pyynnöstä, hakijan on suoritettava hakemuksen perusteella tehdyistä toimenpiteistä aiheutuneet kustannukset.

277 §

(1 mom. kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

vat menot samoin kuin 346 §:n 1 momentissa tarkoitettujen työsuhhteessa valtioon olevien mitamiesten käyttämisestä aiheutuneet kustannukset maksetaan etukäteen valtion varoista ja ne peritään maksuvelvollisilta takaisin valtiolle täysimääräisinä. Perimisestä on voimassa, mitä 2 momentissa säädetään.

286 §

Jos rekisteröidyn toimituksen suorittamisessa on tapahtunut mittaus- tai laskuvirhe taikka asianosaisen oikeuksiin tai velvollisuuksiin vaikuttanut kirjoitus- tai merkintävirhe eikä virhettä ole pidettävä vähäisenä, voi maanmittauskonttori asianosaisen hakemuksesta tai omasta aloitteestaan määrätä suoritettavaksi virheen oikaisemista tarkoittavan toimituksen. Oikaisutoimituksen kustannukset maksetaan valtion varoista ja siitä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä jaon täydentämisestä on säädetty. Virheen oikaisua on haettava tai maanmittauskonttorin on pantava se omasta aloitteestaan vireille viiden vuoden kuluessa toimituksen rekisteröimisestä.

Jos rekisteröidyn toimituksen asiakirjoissa on muu kuin 1 momentissa tarkoitettu kirjoitus-, merkintä tai laskuvirhe taikka jos maarekisteriin tehty merkintä on virheellinen tai puutteellinen voi maanmittauskonttori päätöksellään oikaista sen varattuaan tarvittaessa niille, joiden oikeuksiin tai velvollisuuksiin oikaisu voi vaikuttaa, mahdollisuuden tulla kuulluiksi.

Jos rekisteröidyn toimituksen suorittamisessa on tapahtunut mittaus- tai laskuvirhe taikka asianosaisen oikeuksiin tai velvollisuuksiin vaikuttanut kirjoitus- tai merkintävirhe eikä virhettä ole pidettävä vähäisenä, voi maanmittaus-toimisto asianosaisen hakemuksesta taikka kiinteistörekisterin tai maarekisterin pitäjän esityksestä määrätä suoritettavaksi virheen oikaisemista tarkoittavan toimituksen. Oikaisutoimituksen kustannukset maksetaan valtion varoista ja siitä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä jaon täydentämisestä on säädetty. Virheen oikaisua on haettava taikka kiinteistörekisterin tai maarekisterin pitäjän on tehtävä esitys oikaisutoimituksen suorittamisesta viiden vuoden kuluessa toimituksen rekisteröimisestä.

Jos rekisteröidyn toimituksen asiakirjoissa on muu kuin 1 momentissa tarkoitettu kirjoitus-, merkintä- tai laskuvirhe, voi kiinteistörekisterin tai maarekisterin pitäjä päätöksellään oikaista sen varattuaan niille, joiden oikeuksiin tai velvollisuuksiin oikaisu vaikuttaa, mahdollisuuden tulla kuulluiksi.

Maarekisterissä olevan virheellisen tai puutteellisen tiedon korjaamiseen sekä rekisteristä puuttuvan tiedon lisäämiseen sovelletaan, mitä siitä kiinteistörekisterilaissa (392/85) kiinteistörekisterin osalta säädetään tai määrätään.

307 §

Jos toimitusmiehet 126 §:n 2 momentin perusteella ovat määränneet tilalle annettavaksi useampia kuin kuusi palstaa, on maa- ja metsätalouden ministeriön päätöksellään oikaista sen varattuaan tarvittaessa niille, joiden oikeuksiin tai velvollisuuksiin oikaisu voi vaikuttaa, mahdollisuuden tulla kuulluiksi.

(5 mom. kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

308 §

Toimitusmiesten 231 §:ssä tarkoitettussa jaon täydentämisessä toimituksen edellytyksistä ja laajuudesta tekemä päätös, jota asianosainen ei ole hyväksynyt, on toimitusinsinöörin alistettava maaoikeuden tutkittavaksi, paitsi jos toimitus on määrätty jätettäväksi sikseen.

(kumotaan)

308 §

312 §

Asianosainen, joka on tyytymätön toimitusmiesten ennen toimituksen lopettamista tekemään päätökseen tai suorittamaan toimenpiteeseen, saa hakea siihen muutosta toimituksen kestäessä erikseen valittamalla, kun päätös tai toimenpide koskee:

5) jaon yhteydessä toimitettua piirirajankäyntiä ja tilusvaihtoa tai niiden tarpeettomaksi julistamista;

(1 mom. 5 kohta kumotaan)

Toimituksen kestäessä saa hakea erikseen muutosta myös ratkaisuun, joka koskee toimituksen yhteydessä suoritettua rajankäyntiä tai tilusvaihtoa taikka niiden suorittamista koskevan vaatimuksen hylkäämistä, jos toimitusinsinööri katsoo muutoksenhaun sallimisen kesken toimituksen tarkoituksenmukaiseksi.

Kun toimitusmiesten päätökseen on haettu muutosta 1 tai 2 momentin nojalla, ei toimituksessa saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, joihin valituksen johdosta annettava päätös saattaa vaikuttaa. Maaoikeustuomari voi kuitenkin toimitusinsinöörin esityksestä ennen valitusasian ratkaisemista määrätä, että toimitusta saadaan jatkaa myös tällaisten toimenpiteiden osalta.

314 §

Valitus on tehtävä kirjallisesti, ja valituskirjelmä on annettava maanmittauskonttoriin viimeistään kolmantenakymmenentenä päivänä siitä, kun toimitus on julistettu päättyneeksi tai päätös, johon muutosta haetaan, on annettu. Edellä 312 §:n 10 kohdassa mainitussa tapauksessa on valitus tehtävä saman ajan kuluessa siitä, kun este lakkasi, kuitenkin aina ennen kuin valitusaika toimituksessa päättyy.

Valituskirjelmä voidaan valittajan vastuulla toimittaa maanmittauskonttoriin säädetyn määräajan kuluessa myös maksettuna postilähetyksenä tai lähetin välityksellä.

314 §

Valitus on tehtävä kirjallisesti, ja valituskirjelmä on annettava *maanmittaustoimistoon* viimeistään kolmantenakymmenentenä päivänä siitä, kun toimitus on julistettu päättyneeksi tai päätös, johon muutosta haetaan, on annettu. Edellä 312 §:n 10 kohdassa mainitussa tapauksessa on valitus tehtävä saman ajan kuluessa siitä, kun este lakkasi, kuitenkin aina ennen kuin valitusaika toimituksessa päättyy.

Valituskirjelmä voidaan valittajan vastuulla toimittaa *maanmittaustoimistoon* säädetyn määräajan kuluessa myös maksettuna postilähetyksenä tai lähetin välityksellä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

314 a §

Jos maaoykeudelle määrääjassa toimitetusta valituksesta puuttuu säännöksessä tarkoitettu tieto tai liite taikka jos valituskirjelmää ei ole allekirjoitettu tai valituksessa on muu puutteellisuus, on maaoykeustuomarin varattava valittajalle tilaisuus hänelle asetetussa kohtuullisessa määrääjassa poistaa puutteellisuus, jollei se ole niin vähäinen, ettei sen poistaminen ole tarpeen.

Jollei valittaja, vaikka hänelle on 1 momentin mukaisesti varattu siihen tilaisuus, ole poistanut puutteellisuutta ja valitus on niin puutteellinen, ettei asiaa sen perusteella voida ratkaista, valitus jätetään tutkimatta.

Erityisestä syystä saadaan asianosaiselle, jonka valitus on täydennyksen jälkeenkin 1 momentissa mainituin tavoin puutteellinen, varata uusi tilaisuus sen täydentämiseen.

316 §

Julistaessaan sellaisen päätöksen, josta toimituksen kestäessä saa erikseen valittaa, on toimitusinsinööriin ilmoitettava, miten päätökseen tyytymättömän on meneteltävä saadakseen päätöksen muutetuksi. Lopettaessaan toimituksen on toimitusinsinööriin luettava ja asianosaisille yhteisesti annettava valitusosoitus, joka sisältää tiedon toimitusmiesten toimenpiteestä ja siitä, miten siitä on valitettava, *sekä julkisista asiamiehistä, milloin niitä on ollut.* Jos asianosainen pyytää itselleen erityistä valitusosoitusta, on toimitusinsinööriin se hänelle annettava.

318 §

Jos on selvää, ettei maaoykeuden kansliaan saapunut valitus kuulu maaoykeuden käsiteltäviin, että valitus on tehty liian myöhään, ettei edellytyksiä asian alistamiseen ole ollut tai että muu oikoudenkäynnin edellytys puuttuu, ratkaisee asian maaoykeustuomari yksinään. Maaoykeustuomarin päätös merkitään asiakirjoihin, jotka palautetaan valittajalle tai alisteusasiassa toimitusinsinööriin. Päätöksestä on aina annettava tieto maanmittauskonttorille ja valitusasiassa, jos toimitus on kesken, myös toimitusinsinööriin esitettäväksi toimituskouksessa muille asianosaisille, joiden tietoon päätös silloin katsotaan saatetuksi.

316 §

Julistaessaan sellaisen päätöksen, josta toimituksen kestäessä saa erikseen valittaa, on toimitusinsinööriin ilmoitettava, miten päätökseen tyytymättömän on meneteltävä saadakseen päätöksen muutetuksi. Lopettaessaan toimituksen *toimitusinsinööriin on ilmoitettava muutoksenhakuoikeudesta ja annettava asianosaisille yhteisesti valitusosoitus*, joka sisältää tiedon toimitusmiesten toimenpiteestä ja siitä, miten siitä voidaan valittaa. Jos asianosainen pyytää itselleen erityistä valitusosoitusta, on toimitusinsinööriin se hänelle annettava.

318 §

Jos on selvää, ettei maaoykeuden kansliaan saapunut valitus kuulu maaoykeuden käsiteltäviin, että valitus on tehty liian myöhään, ettei edellytyksiä asian alistamiseen ole ollut tai että muu oikoudenkäynnin edellytys puuttuu, ratkaisee asian maaoykeustuomari yksinään. Maaoykeustuomarin päätös merkitään asiakirjoihin, jotka palautetaan valittajalle tai alisteusasiassa toimitusinsinööriin. Päätöksestä on aina annettava tieto *maanmittaustoimistolle* ja valitusasiassa, jos toimitus on kesken, myös toimitusinsinööriin esitettäväksi toimituskouksessa muille asianosaisille, joiden tietoon päätös silloin katsotaan saatetuksi.

Voimassa oleva laki

320 §

Maaoykeuden istunnosta on tiedotettava kuulutuksella *kunnan ilmoitustaululla ja yhdessä tai kahdessa paikkakunnalla leviävssä sanomalehdessä vähintään neljätoista päivää ennen istuntoa. Maanmittauskonttorille ja toimitusinsinöörille sekä julkisille asiamiehille on maaoykeustuomarin ilmoitettava virkakirjeellä, joka vähintään neljätoista päivää ennen istuntoa on kirjattuna annettu postissa kuljetettavaksi. Samalla tavoin on istunnosta ilmoitettava valittajalle, jos tämän osoite on tiedossa.*

321 §

Kun oikeus on säädetyllä tavalla kutsuttu koolle, on alistettu asia käsiteltävä asianosaisen *tai julkisen asiamiehen* poissaolosta huolimatta.

326 §

Kun maanmittaustoimitus on saatettu maaoykeuden tutkittavaksi, on oikeuden vaikka sitä ei olisi vaadittukaan, suoritettava 174 §:ssä mainittu tarkastus.

333 §

Sen, joka ei tyydy maaoykeuden muissa kuin 332 §:ssä mainituissa asioissa julistamaan päätöksen, on ilmoitettava siihen puhevallan menettämisen uhalla tyytymättömyyttä joko suullisesti tai kirjallisesti maaoykeustuomarille tai kirjallisesti maanmittauskonttorille kahdeksan päivän kuluessa päätöksen julistamisesta julistamispäivä siihen luettuna. Tyytymättömyyden ilmoituksen toimittamisessa maaoykeustuomarille lähetin välityksellä tai postitse noudetaan, mitä eräiden asiakirjain lähettämisestä tuomioistuimille annetussa laissa (248/65) on säädetty.

Muutosta on haettava korkeimmalta oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä on valittajan tai hänen laillisesti valtuuttamansa asiamiehen maaoykeuden päätöksen sekä, jos valitusajan pitennystä on myönnetty, siitä annetun päätöksen ohella annettava maanmittauskonttoriin viimeistään kuudentenakymmentenä päivänä sen jälkeen, kun maaoykeuden päätös julistettiin. Tyytymättömyyden ilmoituksen ja valituskirjelmän saa valittaja omalla vastuullaan toimittaa maanmittauskonttoriin maksettuna postilähetyksenä tai lähetin välityksellä.

Ehdotus

320 §

Maaoykeuden istunnosta *tiedotetaan* kuulutuksella yhdessä tai kahdessa paikkakunnalla leviävssä sanomalehdessä vähintään neljätoista päivää ennen istuntoa. Toimitusinsinöörille on maaoykeustuomarin ilmoitettava *istunnosta* virkakirjeellä, joka vähintään neljätoista päivää ennen istuntoa on annettu postissa kuljetettavaksi. Samalla tavoin on istunnosta ilmoitettava valittajalle *sekä muulle toimituksen asianosaiselle, jonka oikeutta valitus koskee tai joka on ilmoittamista pyytänyt, jos näiden osoitteet ovat tiedossa.*

321 §

Kun oikeus on säädetyllä tavalla kutsuttu koolle, on alistettu asia käsiteltävä asianosaisen poissaolosta huolimatta.

326 §

(kumotaan)

333 §

Sen, joka ei tyydy maaoykeuden muissa kuin 332 §:ssä mainituissa asioissa julistamaan päätöksen, on ilmoitettava siihen puhevallan menettämisen uhalla tyytymättömyyttä joko suullisesti tai kirjallisesti maaoykeustuomarille tai kirjallisesti *maanmittaustoimistolle* kahdeksan päivän kuluessa päätöksen julistamisesta julistamispäivä siihen luettuna. Tyytymättömyyden ilmoituksen toimittamisessa maaoykeustuomarille lähetin välityksellä tai postitse noudetaan, mitä eräiden asiakirjain lähettämisestä tuomioistuimille annetussa laissa (248/65) *säädetään.*

Muutosta on haettava korkeimmalta oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä on valittajan tai hänen laillisesti valtuuttamansa asiamiehen maaoykeuden päätöksen sekä, jos valitusajan pitennystä on myönnetty, siitä annetun päätöksen ohella annettava *maanmittaustoimistoon* viimeistään kuudentenakymmentenä päivänä sen jälkeen, kun maaoykeuden päätös julistettiin. Tyytymättömyyden ilmoituksen ja valituskirjelmän saa valittaja omalla vastuullaan toimittaa *maanmittaustoimistoon* maksettuna postilähetyksenä tai lähetin välityksellä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

334 §

Joka on tyytymätön maanjako-oikeuden puheenjohtajan päätökseen asiassa, jonka tämä on yksin ratkaissut ja joka ei koske toimitusmiesten esteellisyyttä, on oikeutettu hakemaan muutosta korkeimmalta oikeudelta kirjallisella valituksella, joka valittajan tai hänen laillisesti valtuuttamansa asiamiehen on puhevallan menettämisen uhalla puheenjohtajan antaman päätöksen ja siihen kuuluvien asiakirjojen kanssa annettava maanmittauskonttoriin viimeistään *ennen kello kahtatoista* kuudentenkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun puheenjohtajan päätös saatettiin valittajan tietoon, tai valittajan vastuulla postitse sanotun määräjän kuluessa sinne toimitettava.

335 §

Jos asianosainen, joka on ilmoittanut tyytymättömyyttä maa-oikeuden päätökseen, valitusajan kuluessa näyttää laillisen esteen tai muun erinomaisen syyn, minkä vuoksi hän ei ole voinut säädetyssä ajassa valitustaan tehdä, määrätköön maanmittauskonttori hakemukselta uuden määräajan sitä varten.

336 §

Kun valitus maa-oikeuden päätöksestä on saapunut maanmittauskonttoriin, on sen lähetettävä valituskirjat asianomaiselle nimismiehelle, maistraatille tai järjestysoikeudelle, ja tulee niiden viipymättä ilmoittaa päätökseen tyytynneille asianosaisille, että valitusasiakirjat ovat kuukauden ajan heidän nähtävinsä. Tällainen ilmoitus voidaan tehdä myös kuulutuksella, joka on julkaistava siten kuin julkisista kuulutuksista säädetään. Asianosaisten on sillä uhalla, ettei heitä enää asiassa kuulla, kuukauden kuluessa valituksesta näin tiedon saatuaan annettava sen johdosta selityksensä asianomaiselle viranomaiselle, jonka on lähetettävä se valituskirjain kanssa maanmittaustoimistolle.

Nimismiehen tai maistraatin tai järjestysoikeuden palautettua valituskirjat selityksineen maanmittauskonttorin on toimitettava ne toimitusinsinööreille. Tämän on kuukauden kuluessa niiden saapumisesta annettava lausuntonsa asiasta maanmittauskonttorille, minkä jälkeen maanmittauskonttorin on lähetettävä valituskirjat ja tarpeen mukaan asiaa koskeva maa-oikeuden asiakirjavihko korkeimmalle oikeudelle.

334 §

Joka on tyytymätön *maaoikeustuomarin* päätökseen asiassa, jonka tämä on yksin ratkaissut ja joka ei koske toimitusmiehen esteellisyyttä, saa hakea muutosta korkeimmalta oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä on valittajan tai hänen laillisesti valtuuttamansa asiamiehen puhevallan menettämisen uhalla *maaoikeustuomarin* antaman päätöksen ja siihen kuuluvien asiakirjojen kanssa annettava *maanmittaustoimistoon* viimeistään kuudentenkymmenentenä päivänä sen jälkeen kun valittaja sai tiedon *maaoikeustuomarin päätöksestä*. *Valituskirjelmän toimittamisesta maanmittaustoimistoon postitse tai lähetin välityksellä on vastavasti voimassa, mitä 333 §:n 2 momentissa säädetään.*

335 §

Jos asianosainen, joka on ilmoittanut tyytymättömyyttä maa-oikeuden päätökseen, valitusajan kuluessa näyttää laillisen esteen tai muun erinomaisen syyn, minkä vuoksi hän ei ole voinut säädetyssä ajassa tehdä *valitustaan*, *maaoikeustuomarin on määrättävä* hakemukselta uusi määräaika sitä varten.

336 §

Kun valitus maa-oikeuden päätöksestä on saapunut *maanmittaustoimistoon*, on sen lähetettävä valituskirjat asianomaiselle *haastemiehelle* jonka tulee viipymättä ilmoittaa päätökseen tyytynneille asianosaisille, että valitusasiakirjat ovat kuukauden ajan heidän nähtävinsä. Tällainen ilmoitus voidaan tehdä myös kuulutuksella, joka on julkaistava siten kuin julkisista kuulutuksista säädetään. Asianosaisten on sillä uhalla, ettei heitä enää asiassa kuulla, kuukauden kuluessa valituksesta näin tiedon saatuaan annettava sen johdosta selityksensä *haastemiehelle, jonka on lähetettävä se valituskirjain kanssa maanmittaustoimistolle.*

Haastemiehen palautettua valituskirjat selityksineen *maanmittaustoimiston* on toimitettava ne toimitusinsinööreille. Tämän on kuukauden kuluessa niiden saapumisesta annettava lausuntonsa asiasta *maanmittaustoimistolle*, minkä jälkeen *maanmittaustoimiston* on lähetettävä valituskirjat ja tarpeen mukaan asiaa koskeva maa-oikeuden asiakirjavihko korkeimmalle oikeudelle.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

340 c §

Joka on tyytymätön 1 momentissa tarkoitettuun maanmittaus toimiston päätökseen, saa hakea siihen muutosta maa-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirja on puhevallan menettämisen uhalla annettava maanmittauskonttoriin viimeistään *ennen kello kahtatoista* kolmantenakymmenentenä päivänä päätöksen tiedoksi saamisesta tai toimitettava valittajan vastuulla sinne postitse sanotun määräajan kuluessa. Jollei valituksen yhteydessä muuta näytetä, katsotaan valittajan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen *päivän* jälkeen, jona päätös on maanmittaus toimistosta hänen ilmoittamallaan osoitteella varustettuna pantu postiin.

340 d §

Valtion omistuksessa oleva tila, jolla ei ole osuutta yhteisiin alueisiin ja johon ei ole vahvistettu kiinnityksiä, voidaan liittää valtion metsämaahan. Liittämistä on haettava maanmittauskonttorilta, joka ratkaisee asian *päätöksellään*. Liittämispäätöksestä on tehtävä tarpeelliset merkinnät maarekisteriin. Liittämispäätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Tilaan kohdistuneet rasitteet jäävät liittämisen jälkeen voimaan, mutta sen hyväksi perustetut rasitteet, tierasitteita lukuun ottamatta, kumoutuvat.

Valtion omistama määräala, jota ei seuraa osuus yhteisiin alueisiin ja johon ei ole vahvistettu kiinnityksiä, voidaan liittää valtion metsämaahan. Liittäminen suoritetaan hakemuksesta pidettävässä toimituksessa, johon on sovellettava, mitä lohkomisesta on säädetty.

340 c §

Joka on tyytymätön 1 momentissa tarkoitettuun maanmittaus toimiston päätökseen, saa hakea siihen muutosta maa-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirja on puhevallan menettämisen uhalla annettava *maanmittaus toimistoon* viimeistään kolmantenakymmenentenä päivänä päätöksen tiedoksi saamisesta tai toimitettava valittajan vastuulla sinne postitse sanotun määräajan kuluessa. Jollei valituksen yhteydessä muuta näytetä, katsotaan valittajan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, jona päätös on maanmittaus toimistosta hänen ilmoittamallaan osoitteella varustettuna pantu postiin.

340 d §

Valtion omistuksessa oleva *pakkolunastusyksikkö tai* tila, johon ei kohdistu kiinnityksiä ja jolla ei ole osuutta yhteismetsään, voidaan liittää valtion metsämaahan. Liittämistä on haettava *kartasto- ja tietopalvelutoimistolta*, joka ratkaisee asian päätöksellään. Liittämispäätöksestä on tehtävä tarpeelliset merkinnät *kiinteistörekisteriin tai* maarekisteriin. Liittämispäätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Tilaan *tai pakkolunastusyksikköön* kohdistuneet rasitteet ja niihin verrattavat käyttöoikeudet jäävät liittämisen jälkeen voimaan, mutta sen hyväksi perustetut *sanotunlaiset oikeudet kumoutuvat lukuun ottamatta tierasitetta sekä yksityisistä teistä annetussa laissa (358/62) tarkoitettua tieoikeutta ja sanotun lain 13 §:n 2 momentissa tarkoitettuja oikeuksia*.

Valtion omistama määräala voidaan liittää valtion metsämaahan. Liittämisen *edellytyksistä on voimassa, mitä 1 momentissa säädetään* tilan liittämistä. Liittäminen suoritetaan hakemuksesta pidettävässä toimituksessa, jossa *noudatetaan soveltuvin osin, mitä lohkomisesta säädetään*.

Kun 3 momentissa tarkoitettu määräala on liitetty valtion metsämaahan, on sen viranomaisen, jonka hallinnassa valtion metsämaa on, 30 päivän kuluessa toimituksen merkitsemisestä *kiinteistörekisteriin tai maarekisteriin* pantava liittämistä tiedoksianto kunnan ilmoitustaululle kolmen kuukauden ajaksi nähtäville sillä tavoin kuin julkisista kuulutuksista säädetään.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

340 f §

Samalle omistajalle kuuluvat, samaa tarkoitusta palvelevat ja samassa kylässä sijaitsevat pakkolunastusyksiköt voidaan omistajan suostumuksella yhdistää maanmittauskonttorin päätöksellä. *Eri kyliin kuuluvia yksiköitä voidaan yhdistää vain erityisestä syystä.* Maanmittauskonttorin päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Tila, jolla ei ole osuutta yhteisiin alueisiin ja johon ei ole vahvistettu kiinnityksiä, voidaan liittää samalle omistajalle kuuluvaan, samaa tarkoitusta palvelemaan ja samassa kylässä sijaitsevaan pakkolunastusyksikköön. Liittämisessä noudatetaan muutoin soveltuvin osin, mitä 340 d §:n 1 momentissa on säädetty.

347 §

Kun yleinen etu vaatii isojaon, valtion metsämaan erottamisen, verollepanon, rajankäynnin tai jaon täydentämisen toimittamista eikä kukaan asianosainen hae toimitusta, voi maanmittauskonttori antaa määräyksen sellaisen toimituksen suorittamiseksi. Toimituskustannukset maksetaan valtion varoista lopullisena menona.

340 f §

Samalle omistajalle kuuluvat, samaa tarkoitusta palvelevat ja samassa kunnassa sijaitsevat pakkolunastusyksiköt voidaan omistajan suostumuksella yhdistää *kartasto- ja tietopalvelutöiden* päätöksellä. *Kartasto- ja tietopalvelutöiden* päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Tila, johon ei kohdistu kiinnityksiä ja jolla ei ole osuutta yhteismetsään, voidaan liittää samalle omistajalle kuuluvaan, samaa tarkoitusta palvelemaan ja samassa kunnassa sijaitsevaan pakkolunastusyksikköön. Liittämisessä noudatetaan muutoin soveltuvin osin, mitä 340 d §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

347 §

Kun yleinen etu vaatii tässä laissa tarkoitetun toimituksen suorittamista eikä kukaan asianosainen hae toimitusta, voi maanmittaus-toimisto antaa määräyksen sellaisen toimituksen suorittamiseksi. Toimituskustannukset maksetaan valtion varoista lopullisena menona.

348 a §

Jos toimituksen lopettamisen jälkeen, ennen kuin siitä on tehty merkintä maarekisteriin tai kiinteistörekisteriin, ilmenee, että toimituksessa tehty päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisen väärään lain soveltamiseen, voidaan virheellinen päätös poistaa ja ratkaista asia uudelleen (asivirheen korjaaminen).

Jos toimituksen lopettamisen jälkeen, ennen kuin siitä on tehty merkintä maarekisteriin tai kiinteistörekisteriin, ilmenee, että toimituksessa on mittaus-, lasku-, kirjoitus- tai merkintävirhe, se on korjattava (kirjoitusvirheen korjaaminen).

Jos kirjoitusvirhe on luonteeltaan sellainen, että yksinomaan sen korjaaminen johtaisi jonkun asianosaisen kannalta kohtuuttomaan lopputulokseen, virhettä ei kuitenkaan saa korjata, jollei samalla toimitukseen tehdä virheen korjaamisen johdosta tarpeellisia muutoksia.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

348 b §

Korjaamisasian käsiteltäväksi ottamisesta päättää toimitusinsinööri omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta taikka kiinteistörekisterin tai maarekisterin pitäjän esityksestä.

Toimitusinsinöörin päätökseen, joka koskee korjaamisasian käsiteltäväksi ottamista, ei saa hakea muutosta valittamalla.

348 c §

Edellä 348 a §:n 2 momentissa tarkoitetun kirjoitusvirheen korjaa toimitusinsinööri. Asianosaiselle, jonka oikeuteen korjaamispäätös vaikuttaa, on ennen päätöksen tekemistä varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

Asiavirheen ja 348 a §:n 3 momentissa tarkoitetun kirjoitusvirheen korjaaminen käsitellään toimituskokouksessa, jossa toimitus otetaan uudelleen käsiteltäväksi siltä osin kuin virheen korjaamiseksi on tarpeen.

Toimitus voidaan ottaa uudelleen käsiteltäväksi edellytyksellä, että asianosaiset, joiden oikeuteen korjaaminen vaikuttaa, tähän suostuvat taikka maa-oikeustuomari toimitusinsinöörin esityksestä niin määrää. Sellaisen virheen korjaamiseksi, joka estää toimituksen rekisteröimisen, saadaan toimitus kuitenkin käsitellä uudelleen asianosaisten suostumuksetta.

348 d §

Jos toimituksesta on valitettu, on korjaamisasian käsiteltäväksi ottamisesta ilmoitettava maa-oikeudelle.

Korjaamisesta on tehtävä merkinnät toimitusasiakirjoihin ja lähetettävä tieto sille asianosaiselle, jonka oikeutta korjaaminen koskee.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .*

Lakia sovelletaan niissä asioissa jotka otetaan käsiteltäviksi lain voimaantulon jälkeen.

Lakia sovelletaan menettelyä koskevilta osin myös ennen lain voimaantuloa aloitettuihin toimituksiin.
